

Վանգուվրի մէջ արժանավայել կերպով նշուեցաւ ՀՅԴ-ի 135-ամեակը

Կարդայ էջ 6

«Հայաստան» դաշինքի վարչապետի թեկնածու Ռուպերթ Քոչարեանն է

Մարտ 16-ին, Երեւանի մէջ տեղի ունեցած հանդիսաւոր միջոցառման ընթացքին, Հայաստանի Հանրապետութեան երկրորդ նախագահ Ռուպերթ Քոչարեան պաշտօնապէս յայտարարուեցաւ որպէս «Հայաստան» դաշինքի վարչապետի թեկնածուն: Իր ելոյթին մէջ Քոչարեան շեշտեց, որ իրենք տրամադրուած են վճռականօրէն, եւ իրենց միակ նպատակը յաղթանակն է: Ան վստահութիւն յայտնեց, որ «չարը մարմնաւորող իշխանութիւնը պիտի պարտուի»:

Յայտարարութեամբ հանդէս եկաւ նաեւ ՀՅԴ Հայաստանի Գերագոյն Մարմնի ներկայացուցիչ եւ ԱԺ պատգամաւոր Իշխան Սաղաթէլեանը, որ տեղեկացուց, թէ Ռուպերթ Քոչարեան յառաջիկայ յունիս 7-ի խորհրդարանական ընտրութիւններուն պիտի մասնակցի «Հայաստան» դաշինքով, որուն առանցքային մաս կը կազմեն Հայ Յեղափոխական Դաշնակցութիւնը եւ «Առաջ» կուսակցութիւնը: Սաղաթէլեան իր խօսքին մէջ յատուկ շեշտադրեց դաշինքի ամրութիւնը՝ նշելով, որ իրենց սխալները պայքարողի սխալներ են եւ ոչ թէ դաւաճանի կամ անտարբեր դիտորդի, քանի որ անսխալական միայն ան, որ ոչինչ կ'ընէ: Ան ընդգծեց, որ այս միաւորումը սոսկ նախընտրական համախմբում չէ, այլ Հայաստանի ճակատագրով մտահոգ ուժերու ջանքերու մէկտեղում՝ հայկական ինքնութիւնը պահելու եւ անվտանգ հայրենիք վերակերտելու նպատակով:

Անդրադառնալով ներկայիս ստեղծուած կացութեան՝ Սաղաթէլեան յայտարարեց, որ իրենց առաջարկը ոչ թէ յաւերժական պատերազմն է, այլ արժանապատիւ կայունութիւնը: Ան շեշտեց, որ իրենք չեն գար պատերազմ բերելու, այլ կու գան զայն կանխելու, երկրի տարածքային ամբողջականութիւնը պաշտպանելու եւ ինքնիշխանութիւնը վերականգնելու համար: Դաշինքը հրապարակեց նաեւ իր նախընտրական կարգախօսը՝ «Միասին կարող ենք», կոչ ուղղելով ժողովուրդին միասնաբար հեռացնելու գործող վարչախումբը եւ կառուցելու մրցունակ ու անվտանգ պետութիւն մը՝ հիմնուած ազգային արժէքներու եւ հզօր տնտեսութեան վրայ:

Յայտարարութիւն Պատմական քայլ մը՝ Թորոնթոյի հայեցի կրթութեան ապագային համար

Մեծ ուրախութեամբ կը յայտնենք, որ յաջողութեամբ ձեռք ձգեցինք 211 Consumers Road հասցէին գտնուող համալիր մը, որ պիտի փոխարինէ՝ միաժամանակ գերազանցելով ներկայիս ընթացքի դրուած Հայ երիտասարդական կեդրոնի ընդլայնումի ծրագիրը:

15,05 միլիոն տոլար արժող այս ձեռքբերումը համայնքի պատմութեան մէջ ամենամեծ տնտեսական ծրագիրն է, որ կը հանդիսանայ ազգային կրթութեան եւ համայնքային գործունէութեան երկարաժամկէտ ու կայուն աճն ու ապագան ապահովող վճռական ու ռազմավարական ներդրում մը:

Համալիրի իւրապատուկ կառուցուածքը առիթը պիտի ընծայէ նաեւ ՀՕՄ-ի ամենօրեայ վարժարանի 7-12-րդ կարգերու տեղաւորումը նոր համալիրին մէջ, մանկապարտէզի եւ նախակրթարանի բաժիններու աճին ու զարգացումին համար անհրաժեշտ տարածք ստեղծելով ներկայի երկու շէնքերուն մէջ: Տարիներէ ի վեր, տարածքի սահմանափակումներուն պատճառով բազմաթիւ հայ երեխաներ չեն կրցած ընդունուիլ համայնքի միակ ամենօրեայ վարժարանը: Այս ընդլայնումը ուղղակիօրէն կը լուծէ այդ հարցը եւ կ'ապահովէ վարժարանին կայուն ու շարունակական աճը:

Նոր նախաձեռնութեան նպաստելու համար, ACC Beyond հանգանակային արշաւը, որ սկզբնապէս մեկնարկած էինք Հայ երիտասարդական կեդրոնի ընդլայնումի աշխատանքներուն ի նպաստ, պիտի վերամեկնարկուի եւ ուղղուի այս նոր ծրագրի իրականացումին:

Այս անկիւնաքարը կը խորհրդանշէ կրթական գերազանցութեան եւ ազգային ու մշակութային ժառանգութեան պահպանումի նոր ժամանակաշրջան մը: Ժամանակակից այս համալիրը ձեռք ձգելով՝ համայնքը կ'երաշխաւորէ գանատահայութեան համար կայուն ու բարգաւաճ ապագայ մը:

Շնորհաւորութիւն թորոնթոյի համայնքին:

ՀՅԴ «Ա. Թեհիրեան» կոմիտէ

Տարածեցէք ձեր «հորիզոն»ը

BEFORE YOU REPLACE THEM REJUVENATE THEM.

Don't buy new when your hearing aids can sound new again.

- REVIVE** Deep Clean & Restore
- RENEW** Calibrate & Optimize
- REJUVENATE** Hear Like New

hearingaidsource.ca
hello@hearingaidsource.ca

Al-Nejmah

MIDDLE EASTERN SUPERMARKET

NOW OPEN
NOW OPEN

Սեփականատեր
Յարութ Միֆան

Ընտանեկան բացառիկ գործառնություն
ուր կը գտնէք ձեր բոլոր կարիքները
ուտելիքներու վերաբերեալ

IN HOUSE

COFFEE ROASTING & GRINDING
ROASTING FRESH NUTS
SESAME GRINDING TO MAKE FRESH TAHINA
TANOOR BREAD & IRAQI SAMOON

Մուրճ աղալ եւ խարկել
Հնտեղին աղալ օրական դրութեամբ
Շուշմայ աղալ եւ թահինի պատրաստել
Թոնիքի հաց եւ իրաքեան սոմոն

Supermarket | Restaurant | Bakery | Halal Butcher
Վաճառատուն, ճաշարան, փուռ, մսավաճառ

PHONE: 289.232.1200
3085 Hurontario St, Unit 1-6, Mississauga

ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ՔԻՒՐՔԾԵԱՆ ԿԱՄ ՎԱՐԺԵՑՈՒՄ ԱԶԱՏՈՒԹԵԱՆ (Սփիւռքեան մտածողութիւն մը)

Ինքնութիւն...

2) ա.- Քիւրքճեան իր «Շողանկարումներ / Սփիւռքի Առաջին Սերունդէն» (հատոր՝ «Սփիւռք եւ Ինքնացում») վերլուծումի մեկնակէտին, նախքան «որբանոցային շրջանին էջերուն իր ընթերցումը, քանի մը էջեր յատկացուցած է Համաստեղի: Եւ կատարած սա հաստատումը, թէ անոր գրականութիւնը «ներկայի եւ առհասարակ ժամանակի տիրապետութիւն է. գրողական արարքը իրեն համար շղագարային անդիտակցութենէն անդին՝ սեփական արարքի, սեփական Վայրի ու սեփական օրէնքի խոր ու պայծառ գիտակցութիւն ու գիտակից ինքնասահմանում է: Կեանքին առջեւ ու մահունն առջեւ ինքնաշնչուում է»: Ասոր, ուրեմն, հետեւած է որբաշխարհի «օրբան»ին (Սուրիա, Լիբանան) մէջ՝ որբանոցային լեզուագրկումի իր քննութիւնը: Յետ այնու, անցած է Փարիզի տղոցմէ ոմանց հոգեկազմին քննութեան: Թէ ինչո՞ւ: Որովհետեւ զանոնք ճանչցած է նախ սփիւռքահայութեան «իրական եւ մտաւոր գոյգ աշխարհներու հանդիպում»ին դէմքեր, ապա նաեւ՝ որպէս հեղինակներ, որոնք ազդեցութիւն գործեցին սփիւռքահայ գիտակցութեան վրայ, թէ՛ ժխտական, եւ թէ՛ դրական առումներով:

Յետ Համաստեղին, ուրեմն, ընթերցած է նախ «որբանոցային շրջանի» էջեր: Սփիւռքի սկզբնաւորութեան, ցրուեալ հայութեան «կարեւոր մաս»ը բաղկացած էր որբերէ եւ այրիներէ, ինչպէս նշուեցաւ: Որբաշխարհի գիր մը, որ էջեր յաւակներ գրականութիւն ըլլալ (թէեւ ոմանց մօտ կար այն յաւակնութիւնը), իր փորձառութիւնը կը դնէր պարբերականներու մէջ: Այն փորձառութիւնը կը պատմէր հոգեկազմ մը:

Տեսած է, թէ 1925-ի որբերը լուծ են «հիմնական դէպք»ին՝ եղեռնի խոցին եւ իրենց կրած «ահաւոր ցնցում»ին մասին: Ենթադրած է, թէ թեթեւօրէն զգալի «գրաքննութիւն» մը՝ «ուղեղալուացքի ձեւին տակ» ճնշած է անոնց արտայայտութիւններուն վրայ, եւ արգիլած «լեզուի մակարդակին հասցնելու» հիմնական, մահաշուք ու մահացու» իրենց փորձառութեան «բառի վերածումը»: Գրաքննութեան իր ենթադրութեամբ՝ ո՛չ թէ բառին ծանօթ կիրարկումը հասկցած է, այլ միսինտարական «երկարաշունչ դաստիարակութեան» ազդեցութիւնը: Այն դաստիարակութիւնը խեղդած է զոհներուն «սարսափի ճիւղը» եւ բողոքը: Ինեղդումը՝ համրացուցած է գիրենք, ենթարկած մտաւոր մահուն: Այսպէս՝ անոնցմէ խլուած է գիրենք «կեանքին կապող հիմնական իմաստը», որ է իրենց անիրաւուածութեան իրողութիւնը, պիտի աւելցնէի՝ այն իրողութեան ճանաչումը եւ բարբառումը: Հետեւա՞նքը: Պարապ մը: Եւ ձգտումը այն պարապը լեցնելու «կեղծ, անվաւեր, գաղափարաբանական տուեալներ»ով:

Առաջին տուեալը որ սեւեռած է՝ անոնց ձգտումն է երկնային գուլթ աղերսելու իրենց վիճակին համար: Գուլթ՝ որովհետեւ դժբախտ են, տկար, անմեղուկ, խեղճ, անգիտակից, անմեղ, հրեշտակային, միամիտ, հրեշտակատիպ, առանձին, անտէր, անպաշտպան եւ այլն: Որակականներ՝ որոնք «ահաւոր կրաւորականութիւն» մը կը պատմեն:

Երկրորդ տուեալը՝ «երախտագիտութեան բեռին տակ» ինքնաշխարհախումբի պէտքը: Բոլոր որբերը՝ արեւմտեան նպաստամատոյց միախոնարները պիտի համարէին «ճշմարիտ ծնողներ»: Մինչ անոնք՝ «իրաւագրկուած ժողովուրդի մը մնացորդացը» ուղեղալուացումի պիտի ենթարկէին՝ Ս. Գրային «Ոսկեղէն համար»ներ սորվեցնելով, խեղճերուն օգնութեան դասեր տալով, եւ թերեւս առանց գիտաւորութեան՝ զայն պիտի դաստիարակէին «կասկածելիօրէն աշխարհաբա-

ղաքացիական ոգիով», որ անոր մէջ կը խեղդէր «մահուան աչքերուն նայելու նուազագոյն կարողութիւնը, եւ գրական-մշակութային արտադրութեան թէ կեանքի մէջ, կարելիութիւնը՝ օր մը զանցելու այդ մահը»: Քիւրքճեան ինքնաշխարհախումբի պէտքին առնչած է մնացորդացին ներկայէն փախուստը՝ «կեղծ-վիպական բնութեանապաշտութեան մը ուղղուածութեամբ», կամ՝ նախա-եղեռնեան անցեալի իտէլականացումին: Այս «կեղծ-վիպական»ութիւնը՝ գաղափարաբանական կեղծիք մըն էր: Որբանոցային սերունդը «այնքան քիչ» սորված էր «իր պարապը, իր մահը խօսքի վերածելու»: Այն սերունդը պիտի ըլլար լեզուագրկուած, որ «անհետեւանք» պիտի չանցնէր:

Որբանոցային սերունդին «գաղափարաբանութիւն»ը՝ Սփիւռքի ծագման «օրբան»ին գաղափարներու աշխարհն էր:

Փարիզի տղոցմէ առաջին դէմքը, որ քննած է, Վազգէն Շուշանեանն է: Ասոր յատկացուցած իր էջերուն վերնագիրն է. «Վազգէն Շուշանեան Կամ Ծայրագոյն Պառակտումը»: Քիւրքճեան յետ գրութեամբ մը՝ ընդունելով հանդերձ հրապարակագիր-գաղափարախօս Շուշանեանի դրական յատկութիւնները, զայն հոգեբանութեան «հարկատու» չէ համարած, որովհետեւ հրապարակագրութիւն-գաղափարախօսութիւնը կը զանցեն «հոգեբանական դաշտը գրողին», եւ կ'ըլլան «անդր-հոգեբանական դաշտի մը մէջ»: Մինչդեռ գրականութեան Շուշանեանը մնացած է ենթակայ իր «հոգեբանական սարք»ին:

Որպէս հոգեբանութիւն՝ ան «էպպէս պառակտուած մարդն է, բնախօսական-յուզական իմաստով՝ խախուտ հաւասարակութեան վրայ կառուցուած հոգեկազմ: Հոգեկազմ՝ որ բացայայտ տրամադրութիւններ ցոյց կու տայ երկճղու, երկհերձուելու»: Ան հայապահպան բարոյականէն կ'անցնի սեռահար արտաւորի դիրքին: Սեռային բնագրէն օտարումը՝ շեշտուած է Շուշանեանի մօտ: Ուրիշին (ոչ միայն օտարին, այլեւ՝ որեւէ անհատի) հանդէպ բնականոն կեցուածք որդեգրելու անաստակութիւն մըն այ իրն է եղած: Շուշանեան մնացած է անկարողութեան մէջ նոր կեանք մը ստեղծելու:

Քիւրքճեան անդրադարձած է անոր գրականութեան «մօտա» դառնալուն՝ 50-ական եւ 60-ական թուականներու միջին-արեւելեան սերունդին համար: Եւ այս երեւոյթին համար պատասխանատու ցոյց տուած էր ոչ թէ Շուշանեանը, այլ «գրոց-բրոց տղաքը»: Այս վերջինները, գրողին էջերուն մէջ իրենց հոգեկանին պատկերը գտած էին:

Ըստ իրեն, Շուշանեանի պարագան՝ «ծայրագոյն շեշտումն է»՝ Շաւարշ Նարեկունի, Շահան Շահնուր, Հրաչ Զարդարեան, եւ «նուազ չափով մը»՝ Զարեհ Որբունի «գաղափարաբանական» պարագաներուն:

Երկրորդ դէմքը՝ Շաւարշ Նարեկունին է: Ասոր մասին գրութիւնը՝ Քիւրքճեան խորագրած է «Շ. Նարեկունի՝ Բացարձակ Մեթոմը Ներկային»:

Մինչ գաղափարախօս հրապարակագիր Շուշանեանը «պայծառ ներկայութիւն» բնորոշած է, Նարեկունի հրապարակագրին մասին իր կարծիքը այնքան ալ դրական չէ:

Անցնելով Նարեկունիի գրական էջերուն, գրած է, թէ անոնց մէջէն «կարմիր թելի պէս» կ'անցնի գիծը ներկային բացարձակ մերժման, նաեւ կարելի է աւելցնել՝ տարաշխարհին կամ Սփիւռքին մերժման: Ան ընկղմած է նախա-եղեռնեան «դրախտի հեշտանքներուն մէջ»: Նարեկունի չէ կրցած զանցել այս հոգեբանութիւնը: Եւ դարձած է «ակնառու դէմքը» արեւմտեան Սփիւռքի որբաշխարհին, «ոգին ու մղիչը Չափահաս Որբերու շար-

ժումին»: Իր ցաւը՝ «Գլխագիր Որբութեան ցաւ»ն է: Որմէ այն բոլոր արտայայտութիւնները՝ որոնք արտանշաններ են սեռային գրկախտի, եւ զգացական ու մտաւոր հաշմումներու: Ներառեալ վախը՝ օտարին, ուրիշին, տարբերին: Բայց անոր վախը՝ միայն «ազգային» իմաստով օտարին, ուրիշին, տարբերին վախը չէ. նաեւ վախն է ներկային ու վայրին մէջ սեփական ժառանգութիւնը եւ ինքնութիւնը ստանձնելու:

Նարեկեան աշխարհը եւս մշակութային-հոգեբանական «պատուաստումով» մը՝ անցած է յաջորդ սերունդին: Իր օրինակը՝ ամբողջ սերունդի մը ողբերգութեան օրինակն է: Այն նոյն սերունդին՝ որ հմայուած էր Շուշանեանի գրական էջերով:

Երրորդ դէմքը՝ Շահան Շահնուրն է: Յօդուածին տիտղոսը՝ «Շահան Շահնուր»:

Քիւրքճեան Շահնուրի գործը հակադրաբար Շուշանեանի եւ Նարեկունիի գործերուն՝ արժանի գտած է «բանական խօսք» բնորոշելու: Խօսք՝ որ կազմակերպ է ու յստակ. որ արտաքին աշխարհին հետ «մնայուն ու հաւասարակչու յարաբերութիւն կը մշակէ»: Անկէ կ'օգտագործէ «բազմաթիւ տարբեր», ժամանակի բոլոր հարցերուն հանդէպ իր կեցուածքը կ'արտայայտէ, այլ խօսքով՝ իր աշխարհը «ներկայութիւն» մըն է, եւ ոչ՝ բացակայութիւն. ան ներկայ է իր ժամանակին գիտակցութեամբ եւ ստանձնումով: Անոր խօսքը՝ «մինչեւ բաւական հեռուները կը պահէ պայծառաստեղութիւն, ինքնագիտակցութիւն»:

Այսքան գրականութեամբ հանդերձ՝ ան չի կրնար Օտարին եւ Սփիւռքի օտարութեան հետ «բնականոն յարաբերութիւն մը» ապահովել: Եւ ասիկա կու գայ ազգայինի իր ընկալումէն: Ազգայինը մահուան ստուերին բնակիչն է: Եւ քանի իր իսկութիւնը ազգային է, ապա մահուան ցանկութիւնը կը տիրէ իր միջնորդարին վրայ: Այսուհանդերձ, ան հրաշքի մը ցանկութենէն չէ հրաժարած. համբարձման հրաշքի մը ցանկութենէն: Ուստի՝ այն հրաշքին յոյս մը կը սնուցանէ: Յրանսագիր Շահնուրը՝ Արմէն Լիւպին մահուան ստուերէն դուրս գալու փորձ մըն է: Թէեւ այն փորձը մահուան ստուերին մէջ, սակայն պիտի յաջողէր գինք մօտեցնել «անյուսօրէն անմատչելի» ազատութեան: Ու ինք պիտի ըլլար որպէս ազատ եւ անազատ, մինչեւ հասնիլը «Ազատին Կոմիտաս»ի «գմբէթաբար»ին: Կոմիտաս վարդապետն է ազատութեան եւ ազատութիւնն իսկ է: Վախճանը ամուլութեան եւ կրաւորականութեան: Ստեղծագործ անհատը կրնայ առանց օտարումի շարժիլ «հանճարայայտուկ հեշտութեամբ»: Ահա անհատական եւ միաժամանակ հաւաքական համբարձման գիւտը: Շահնուրի այս եզրայանգումը, ըստ իս, գինք կը մօտեցնէ որբունիական եւ սարաֆեանական դրականութեան:

Չորրորդ դէմքը՝ Հրաչ Զարդարեանն է: «Պահ մը», արագ պահ մը միայն յամեցած է այս գրողին վրայ: Յամեցումին վերնագիրը՝ «Հ. Զարդարեան» է: Անոր մասին եզրակացուցած է. «Մոռայլ, յուսալքիչ, հեղձուցիչ ոլորտ է Հ. Զարդարեանի աշխարհը, իր կերպարներուն աշխարհը...»:

Հինգրորդ դէմքը՝ Զարեհ Որբունին է: Որբունին նուիրած է երեք յօդուածներ. «Զ. Որբունի՝ Լինելութեան Փորձ Մը», «Որբունի եւ Սաղմնաբանութիւն» եւ «Որբունի — Մարդուն Եղելոյթը»: Այս գրողով՝ Սփիւռքահայ գրականութիւնը կը թեւակոխէ «բառին զօրաւոր իմաստով՝ սփիւռքեան տարիքին»: Անոր գրականութիւնը «գոյութեանական իմաստով ստեղծագործ բնոյթ ունի»: Անոր գոյաստեղծական եզրը՝ իր գործը կը վերածէ

«սփիւռքեան մարդու կերտումի սպասին դրուած հսկայ տարրալուծարան մը»: Որբունի յանձնառու է թէ՛ մարդկային որակի մը ստեղծման, եւ թէ՛ հայկական նոր ինքնութեան մը ստեղծման: Իր յանձնառութիւնը՝ միայն «այս կամ այն գաղափարին կամ գաղափարաբանութեան հանդէպ դրական, կրկնողաբար ջատագովական կեցուածք» չէ, այլ գոյաստեղծական կեցուածք է, որ կեանք կը ստեղծէ: Որբունիով կը յայտնուի «Սփիւռքի նախամարդուն ինքնաստեղծման ճիգին կորագիծ»:

Վեցերորդ դէմքը՝ Նիկողոս Սարաֆեանն է, անտեսուած, բայց սփիւռքեան «վաւերական» քերթողը: Սարաֆեանի մասին Քիւրքճեան վեց յօդուածներ գրած է. «Նոր Անջրպետներու Ճամբորդը՝ Ն. Սարաֆեան», «Նոր Անջրպետներու Արուեստը՝ Զգայութիւն եւ Փոխաբերութիւն», «Ազգային Ինքնութեան Ծագումը՝ Տարաշխարհի Հորիզոնին. Ն. Սարաֆեան ՏԱՄՆԶՈՐՍԻ Ընդմէջէն», «Տեղատուութիւնը՝ Ինքնացման Գործոն Ընթացիկի Գազաթնակէտին», «ՄԻՋԵՐԱՐԵՆԻ Ժողովածուն» եւ «ՄԻՋԵՐԿՐԱԿԱՆ»:

Քիւրքճեանի համար՝ Սարաֆեան «ստեղծագործ հայեցիութեան մը թելադրանքը» կը բերէ: Այս «թելադրանք»ը՝ փոխան պատգամի, որ «գաղափարաբանական» է, եւ մեր մօտ «հայապահպանման ամուլութիւն»ը եւ «սնանկութիւն»ը կը յուշէ: Սարաֆեանի գրականութիւնը Տարաշխարհը ունի «իբր իրական, դրական ներկայութիւն»ի ժամանակ ու վայր: Գրողը չի մերժեր մեր պատմա-մշակութային անցեալը կամ անցեալի Աւանդը, այլ զայն կ'ընդունի իբր «բազմապիւղիչ էպոսային» վասն նոր ինքնութեան: Պատմա-մշակութային անցեալը կամ Աւանդը սակայն՝ չեն կրնար ըլլալ յենակէտ. յենակէտը՝ անմիջական տարաշխարհն է, տուեալը տարաշխարհին:

Սարաֆեանի հոգե-լեզուական ճամբորդութիւնը՝ «գոյաստեղծման ձեռնարկութիւն» է: Ան մահուան գիտակցութիւնը զանցած է, եւ ինքզինք հասցուցած Գոյին մէջ բնակութեան, որ կեանքին ստեղծումն է այսօր ու այստեղ: Իր ճամբորդութիւնը անհատին իմաստանցումն է այժմէական լոյսի ճամբուն մէջ: Տարաշխարհի ինքնութիւնը կերտելի, կազմաւորելի է անհատին իմաստանցմամբ: Իմաստանցում մը՝ որ անդր-բարոյական պայծառացում է, «չարժման նոր տարազ», որ տրամախոհական զանցումով՝ կը մաքրէ ինքզինք մահուան բոլոր ստուերներէն, ինքզինք կ'ազատէ արցունքի հովիտէն, ինքզինք գողգոթայական պատկերով ճանչնալէ, եւ կը կանգնի իբր պատմական ենթակայ, գործոն եւ ոչ՝ կրաւորական օրինավիճակով:

Հոգեկազմերու քիւրքճեանական քննութիւնը՝ սփիւռքեան ինքնութեան հորովոյթի ուրուագծում մըն է: Ուրուագծումը երկարած է Սփիւռքի Ա. հանգրուանէն մինչեւ Բ. հանգրուանի աւարտը. արտաբանականէն մինչեւ արտազերծ հանգրուանը, կամ արտազերծ լինելակերպի ստիպողութեան հանգրուանը: Համաստեղ նախօրինակն է այն լինելակերպին, իսկ Սարաֆեան՝ տեսանողը: «Շողանկարումներ»ու առաջին դէմքին եւ վերջին դէմքին ոգեկանութիւնները գիրար կը գրկեն:

Այստեղ կարեւոր է նշել, որ Քիւրքճեանի արտագնանիչ ընթերցումին նպատակը ո՛չ հոգեբուժական, եւ ոչ ալ՝ դատապարտողական եղած է, այլ՝ պարզապէս ունեցած իրերուն հոլովոյթը իրենց ընթացքին մէջ ներկայացնելու, եւ Գլխագիր Մահը յաղթահարելու, եւ նորոգուելու թելադրանք մը փոխանցելու ցանկութիւն:

ԳԱՌՆԻԿ Ա. Ք. Գ. (Շարունակելի 4)

ԼՈՒՍԱՒՈՐԻՉ

ԵԿԵՂԵՑԻՆ ՏԱՆ ՄԷՋ

ԳԱՆԱՏԱՅԻ ՀԱՅՈՑ ԹԵՄԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՐԱՆԻ ԿՐՕՆԱԿԱՆ ԱՄՍԱԹԵՐԹ

Թ. ՏԱՐԻ ԹԻՎ 4, Մարտ 2026

ՈՒՐ ՓՆՏՈՒՆԸ ՃՇՄԱՐԻՏ ԱՂԲԻՒՐԸ ՋՈՒՐԻՆ

«Ով որ ծարաւ է, թող Ինծի գայ եւ խմէ» (Յովկ. 7.37)

Յովհաննէս առաքեալ կը նկարագրէ թէ ինչպէս տօնի վերջին օրը, որ տաղաւարահարաց տօնն էր, Քրիստոս ոտքի կը կանգնի եւ բարձրաձայն կ'աղաղակէ « ծարաւ է, թող Ինծի գայ եւ խմէ», եւ բոլոր ինծի հաւատացողները պիտի տեսնեն թէ իրենց «սրտէն կենդանի ջուրի գետեր պիտի թլիխին»: Այս բառերը Քրիստոսի շրթներէն արտասանուած բառեր են, եւ սակայն կարելի է հասկնալ միայն այն ատեն երբ անոր նախորդող պատմական ենթահողը ըմբռնենք: Յստակ է որ մեծ տօն էր եւ ամէն կողմերէն մարդիկ եկած էին, մանաւանդ քահանաներ, փարիսեցիներ եւ դպիրներ: Անոնք ծիսական արարողութիւններ կը կատարէին, կ'աղօթէին եւ Սելովամի աազանէն ջուր կը կրէին ի յիշատակ իրենց նախահայրերուն, երբ անոնք վրանի տակ կ'ապրէին եւ Աստուած իր հոգատարութիւնը կը տածէր: Այսպիսի տօնական մթնոլորտին մէջ է որ Յիսուս վերջին օրը կուգայ անոնց ըսելու, թէ չի բաւեր միայն ծիսական արարողութիւններ ընել, սովորական ջուր կրել եւ միայն մարմինը յագեցնել: Քրիստոս կուգայ ըսելու, որ ճշմարիտ ջուրի փնտռուող պէտք է կատարէք, մանաւանդ ձեր հոգիի ծարաւը յագեցնելու: Այստեղ է որ հաստատ կը բարձրաձայնէ, որ ճշմարիտ ջուրի, կեանք տուող ջուրի աղբիւրը Ինքն է, ինծի եկէք կ'ըսէ եւ ձեր ծարաւը պիտի յագեցնէք:

Ծարաւի զգացումը բնական երեւոյթ է, ով չէ ունեցած ծարաւի զգացում: Եթէ ջուրի ծարաւ ունինք ջուր պիտի խմենք, պիտի երթանք աղբիւր, ծորակը բանանք եւ ջուր ըմպենք մեր ծարաւը յագեցնելու համար: Եթէ գիտութեան ծարաւ ունինք, բնականօրէն պիտի ուսանինք, հարստանանք գիտութեամբ, մեր ծարաւը յագեցնելու եւ մեր կեանքը առաջնորդելու յաջողութեամբ: Եթէ խաղաղութեան ծարաւ ունինք, պիտի ապրինք այնպէս, որ խաղաղութիւն հաստատենք մեր շուրջը, ոչ սովորական, ոչ ձեւական, այլ էական, սկզբունքային, ամբողջական եւ ճշմարիտ խաղաղութիւնը: Եթէ յոյսի ծարաւ ունինք պիտի դառնանք Աստուծոյ խօսքին, Աւետարանին յոյսով լեցուցելու եւ յուսադրուելու ու վաղուան նայելու: Եթէ սիրոյ ծարաւ ունինք, բնականօրէն պիտի սիրենք եւ սէր տածենք մեր շրջապատին:

Այս բոլորէն անդին սակայն եթէ ծարաւ ունինք հոգետր սնունդի, բնականօրէն մեր հայեացքը պիտի դարձնենք առ Աստուած եւ Ինք կրնայ ամբողջապէս սնուցանել եւ մեր հոգիի սովը ճշմարտապէս յագեցնել:

Այո, մենք պէտք ունինք իրական հոգետր սնունդի, ոչ սոսկ խօսքի, այլ իրական, ճշմարիտ, կենդանի հացի: Ինչպէս երբ Քրիստոս հինգ հազար հոգիներ կերակրեց մեծագոյն իրաջքով, մարդիկ սկսան զինք փնտռել ոչ թէ իր խօսքը լսելու, այլ որովհետեւ կերան եւ կշտացան այն հացէն, որ տրուեցաւ իրենց: Ի պատասխան այս երեւոյթին Քրիստոս կուգայ ըսելու որ ես եմ կենդանի հացը, ինծի եկէք, ես եմ կենդանի ջուրը, աղբիւրը կենսատու ջուրի, ինծի եկէք եւ ձեր անօթութիւնը եւ ծարաւը յափտենալէս կը յագեցնէք: Եթէ ծարաւ ենք միայն Իրեն պիտի երթանք:

Այսօր մեր ծարաւը կը յագեցնենք միայն Տիրոջ Խօսքը լսելով, իսկ Տիրոջ խօսքի տունը, կենսատու ջուրի աղբիւրը եկեղեցին է, այնտեղ կը յագեցնենք մեր հոգետր սնունդի ծարաւը: Երբ եկեղեցի կուգանք, մտաբարութեան ծարաւը ունինք կը մտաբարութիւնը: Երբ սիրոյ ծարաւ ունինք, եկեղեցի կուգանք, Աստուածային սիրոյ զեղումով մենք մեզ կը զօրացնենք, հաւատքով կ'ամրապնդուինք եւ մեր կեանքը կը շարունակենք՝ յանուն Աստուծոյ, հաւատարիմ մնալով մեր եկեղեցոյ աւանդութիւններուն, սկզբունքներուն եւ մեր ազգի արժէքներուն ու սրբութիւններուն: Այսօր եկեղեցին է որ մեզ կը համախմբէ, կ'ուղղորդէ մեզ աղբիւրին երթալու մեր

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

Պահքը ոչ միայն եկեղեցական օրացոյցին մէջ սահմանուած սովորութիւն մըն է, այլեւ մեր եկեղեցոյ հայրերուն կողմէն հաստատուած հոգետր ճանապարհորդութիւն մը, որ մարդը կ'առաջնորդէ դէպի իր ներաշխարհը եւ դէպի իր Արարիչը՝ Աստուած: Ինչ է եւ ինչո՞ւ կարեւոր է պահքը:

Պահքը ինքնաքննութեան, ինքնաճանաչման, ապաշխարութեան եւ վերականգնումի շրջան մըն է:

Պահեցողութեան ընթացքին մենք զմեզ կը քննենք, մեր սխալները կը ճանչնանք եւ այդ ձեւով կը սկսինք մենք զմեզ ճանչնալ: Ո՞վ եմ ես: Ինչպիսի՞ կեանք մը կ'ապրիմ: Արդեօք քրիստոնէական վայելի է իմ ապրելակերպս: Երբ կը սկսինք այս հարցումներու պատասխանները գտնել, այն ատեն կը սկսինք հասկնալ մենք զմեզ: Մենք զմեզ հասկնալով կ'անցնինք ապաշխարութեան հանգրուանը, որ մարդկային կեանքի մէկ մասնիկն է:

Ապաշխարութիւնը կեանքի մէջ մէկ անգամ չի պատահիր: Մարդկային կեանքը ապաշխարութեան շրջան է, որովհետեւ բնութեամբ տկար արարածներ ենք եւ մեղանշական բնութեան տէր ըլլալով անպայման կը սխալինք: Այդ իսկ պատճառով ապաշխարութիւնը կը սկսի այն վայրկեանին, որ կ'ուզենք մեր ընթացքը փոխել եւ կը վերջանայ այն վայրկեանին երբ կը հեռանանք անցաւոր այս կեանքէն:

Ապաշխարութեամբ մեղանշական կեանքէն կ'անցնինք դէպի քրիստոնէական կեանք: Չղջումով կը փորձենք մաքրել մեր ախտերը: Ամէն ինչ որ կը կործանի պէտք է վերականգնի:

Մեր սխալներուն ու մեղքերուն պատճառով կործանած մեր անձերը կը վերականգնին միայն ու միայն անցնելով վերոնշեալ հանգրուաններէն:

- † Ինքնաքննութիւն,
- † Ինքնաճանաչում,
- † Ապաշխարութիւն,
- † Վերականգնում:

«Պահեցողութիւնը մեր բարկութիւնը զսպելն է, հեզութեան ճամբան ընտրելն է, մաքրութիւնը եւ ուղիղ սիրտ ունենալն է, մեզմէ վախ մտածումներն ու փափքները հեռացնելն է, բարեգործութեան կեանք մը ապրիլն է» կ'ըսէ Մեծ Բարսեղ Հայրապետ:

Երբ կը զսպենք մեր մարմինը, կը սորվինք նաեւ զսպել մեր բարկութիւնը եւ մեր հպարտութիւնը: Այսպէս, պահեցողութիւնը կը դառնայ հոգետր այն դաստիարակը, որ կը մաքրէ մեր ներսիդին եւ կը նորոգէ մեր ամբողջ էութիւնը:

Պահքի ընթացքին աղօթքով առաւել եւս կը մօտենանք մեր Արարիչին: Իսկ Արարիչին մօտենալ կը նշանակէ հեռանալ մեղքէն ու չարիքէն: Չղջումով եւ խոնարհութեամբ մարդ կը ձգտի վերագտնել այն խաղաղութիւնը, զոր մեղքը խլած էր իրմէ: Պահքը մեզի կու տայ առիթը՝ դադարելու առօրեայի աղմուկէն եւ վերագտնելու մեր կորսուած ներքին ներդաշնակութիւնը:

Ղուկասու Աւետարանի (15-րդ գլուխ 11-32) մէջ, Քրիստոս մեզի կը պատմէ անառակ որդիի առակը: Անառակ որդին իւրաքանչիւրս ենք, որ մեր փորձութիւններու պատճառով կը մեղանշենք եւ կը հեռանանք Աստուծմէ, բայց միշտ վերադարձի ճամբան կը փորձենք գտնել: Անառակ որդիին նման, մենք կը վերադառնանք մեր Հօր տունը: Ինչպէս ւետարանական դրուագին մէջ հայրը գրկաբաց կ'ընդունի իր գաւակը, նոյնպէս Աստուած միշտ պատրաստ է ներելու: Մենք յաճախ կը սխալինք, կը մեղանշենք եւ կը հեռանանք Աստուծմէ, սակայն Աստուած մէկ քայլ աւելի կը մօտենայ մեզի՝ մեզ մեր անկեալ վիճակէն դուրս հանելու համար:

ՈՍԿԵՂԷՆ ՀԱՄԱՐ

«Ով որ իր անձը կը բարձրացնէ՝ պիտի խոնարհի, եւ ով որ իր անձը խոնարհեցնէ՝ պիտի բարձրանայ» (Ղուկաս 18.14):

“ For those who make themselves great will be humbled, and those who humble themselves will be made great.” (Luke 18.14)

Ի՞նչ Կ'ըսեն ՍՈՒՐԲ ՀԱՅՐԵՐԸ ՊԱՀԵՑՈՂՈՒԹԵԱՆ ՄԱՍԻՆ

Խիստ պահեցողության շնորհի էր որ մեծն Դանիել առիծներու ժանիքներէն փրկուեցաւ. վայրագ գազանն անգամ չհամարձակեցաւ պահեցողի սուրբ մարմինն մօտենալ. գազաններուն արգիլուեցաւ պահեցողին սուրբ մարմինն մօտենալ, որովհետեւ սուրբը չմօտեցաւ թագաւորին պիղծ զոհերով աղտոտած սեղանին:

Նոյն այդ խիստ պահեցողության շնորհի էր որ երեք երիտասարդները ազատեցան բոցավառ կրակէն եւ մարեցին իրենց մէջ կերակուրներու մոլութեան կիրքը եւ բաւարարուեցան քիչ մը ոսպով. մարեցին հնոցէն բարձրացող ահեղ կրակը, որովհետեւ ներսը զով ցօղ մը կը մխիթարէր պահեցողները...:

Նոյն այդ խիստ պահեցողության շնորհի էր որ Նինուէացիներու բազմամարդ քաղաքը փրկուեցաւ, որովհետեւ իրենց բոլոր անօրէնութիւններէն եւ չար վարքերէն դարձի եկան, քուրճով եւ մոխիրով մեղմացուցին Աստուծոյ սաստիկ բարկութիւնը, եւ որովհետեւ անոնք իրենց անձերը պահքի եւ պաղատանքի, ողբի եւ հեծեծալից արտասուքներու ենթարկեցին, Աստուած ալ խնայեց իրենց հոգիներն ու մարմինները:

Նոյն այդ խիստ պահեցողության շնորհի էր որ Մովսէս աստուածադիր օրէնքները ստացաւ, որովհետեւ Քառասնօրեայ Պահեցողության մաքրութեամբ արժանի եղաւ Մաքուրին մերձենալու եւ բարեկամի մը նման բերան բերանի խօսելու Աստուծոյ հետ:

Նոյն այդ խիստ պահեցողության շնորհի էր որ Եղիա Թեսալացի սրբուեցաւ եւ իր մէկ խօսքով կրցաւ երկինքի դռները բանալ եւ գոցել եւ երկրի վրայ կրակ տեղացնել:

ՅՈՎՀԱՆ ՄԱՆԴԱԿՈՒՆԻ

ՔՐԻՍՏՈՍ ԳԻՏԷՆ ՄԵՐ ԱՆՑԵԱԼՆ ՈՒ ԱՊԱԳԱՆ

Չափահաս էր Պետրոս առաքեալ, երբ Տէրը խօսեցաւ անոր՝ իր երիտասարդութեան անցած տարիներուն մասին ու գալիք ծերութեան տարիներուն մասին (Յհ21.18): Եւ հոսկէ կը սորվինք, որ Յիսուս կը ճանչնայ մեր անցեալը ու գիտէ մեր ապագան, եւ սա մեզ պէտք է ապահովութեան զգացումով լեցնէ: Տէրը ամէն բան գիտէ մեր մասին, ւստի պէտք է ամէն վախ ու մտահոգութիւն հեռանայ մեզմէ, եւ լեցունք խաղաղութեամբ:

Տէրը կը ճանչնայ մեր մեղքերը, բայց փառք իրեն, որ կը ճանչնայ նաեւ՝ մեղքէն ձերբազատելու մեր սրտի փափաքը: Տէրը նկատի պիտի չառնէ մեր մեղքերը, եթէ մեր սիրտերը կը մերժեն զանոնք:

Տէրը կը ճանչնայ մեր տկարութիւնները, բայց մեզ չի դատապարտեր անոնց համար, այլ ընդհակառակը, կ'օգնէ մեզի ձերբազատելու անոնցմէ:

Քրիստոս պատրաստ է մաքրելու մեզ մեր անցեալի մեղքերէն, պաշտպանելու մեզ մեր ներկայի մեղքերուն դէմ, եւ պահպանելու մեզ ապագայի մեղքերուն դէմ, բայց որպէսզի այս բոլորը կատարէ, պէտք է զինք հոչակենք Տէրը մեր կեանքին, Փրկիչը մեր անձերուն, բնակիչը մեր սիրտերուն:

Քրիստոս յափտենական Տէր է. յափտենականութիւնը չունի անցեալ, ներկայ կամ ապագայ. մնայուն Ներկան է ան. եւ իբր այդպիսին, ան իր եռքին մէջ բռնած ունի մեր անցեալը, ներկան ու ապագան: Մեր անցեալը անցեալ չէ, եւ ոչ ալ մեր ապագան՝ ապագայ, քանի անոնք մշտապէս ՆԵՐԿԱՅ եղողին ձեռքին մէջ են:

ՔՐԻՍՏՈՍԻ ՄԵԾՈՒԹԻՒՆԸ
Վաղինակ Ծ. Վրդ. Մելոյեան

ԽՆԴՐԱՆՔՆԵՐՈՒ ԿԱՏԱՐՄԱՆ ԱՂՕԹՔ

Ո՛վ կեանքի յոյս, աղօթքները ընդունող, մեղքերը քառող եւ խնդրանքները կատարող մեր Աստուածը՝ Քրիստոս. ընդունէ մեր պաղատանքը ամէն ժամանակ, Սուրբ Աստուածածինն եւ բոլոր սուրբերուն բարեխօսութեամբ: Լսէ մեզ, Տէր, եւ ողորմէ: Ներէ մեզի, քաւէ եւ արձակէ մեր մեղքերը: Արժանի ըրէ գոհութեամբ փառաւորելու քեզ՝ Հօր եւ Միածին Որդիին հետ միասին. այժմ եւ յափտեան:

ԱՄԷՆ:

ԱՄԷՆՕՐԵԱՅ ԱՂՕԹՔ

Բարերար Տէր, ողորմութեամբդ նայէ քեզի երկրպագողիս եւ քու սուրբ անունդ փառաբանողիս:

Տէր զօրութեան, հանդարտեցրո՛ր հոգիս սատանայական բոլոր խռովութիւններէն ու աշխարհիկ հոգերէն:

Առաքէ քու խղաղութեան հրեշտակդ, որ զիս անխռով պահէ գիշեր ու ցերեկ, քնացած թէ արթուն եղած ատենս, որպէսզի միշտ գոհութեամբ փառաւորեմ քեզ:

ԱՄԷՆ:

ԸԼԼԱԼ ՄԵՐ ԶԱՒԱԿՆԵՐՈՒՆ ԲԱՐԵԿԱՄԸ

Կրնան արդեօք հայրերն ու մայրերը իրենց զաւակներուն բարեկամը ըլլալ: Շատ են այն զաւակները, որոնք ազատութիւն փնտռելով՝ կը հեռանան ծնողներէն եւ հազուադէպ կը վերադառնան: Անոնք վերստին տուն գալու պարագային, անգամ մը եւս մանուկ կը զգան իրենք զիրենք եւ չեն ուզեր երկար մնալ:

Անոնց բացակայութեան, բնականաբար ծնողները լրջօրէն կը մտահոգուին, եւ երբ անոնք այցելութեան գան, կը փափաքին անգամ մըն ալ հոգատար ըլլալ: Թէեւ յաճախ չի պատահիր, որ ծնողները իբրեւ քոյր ու եղբայր վարուին իրենց երկսեռ զաւակներուն հետ, բայց երբ պատահի, այնքան հոգեպարար կ'ըլլայ տեսնել անոնց փոխարարութիւնը, որքան ծագումն արշալոյսին:

ՀԱՒԱՏՈՎ ԽՈՍՏՈՎԱՆԻՄ

Քննող զաղտնեաց, մեղայ քեզ կամաւ եւ ակամայ, գիտութեամբ եւ անգիտութեամբ. թողութիւն շնորհեա՛ մեղաւորիս, զի ի ծննդէն աւագանին մինչեւ ցայսօր մեղուցեալ եմ առաջին աստուածութեանդ քո՝ զգայարանօք իմովք եւ ամենայն անդամօք մարմնոյս. եւ ողորմեա՛ քո արարածոց եւ ինձ՝ բազմամեղիս:

Գաղտնիքները քննող, մեղանչեցի քեզի դէմ կամաւորաբար եւ ակամայ, գիտակցաբար եւ անգիտակցաբար, թողութիւն շնորհէ՛ մեղաւորիս, որովհետեւ սուրբ Աւագանի ծնունդէն մինչեւ այսօր մեղանչած եմ Աստուածութեանդ դէմ՝ իմ զգայարանքներովս եւ մարմնիս բոլոր անդամներովը. եւ ողորմէ՛ քու արարածներուդ եւ ինձի՝ բազմամեղիս:

You who see all hidden things, I have sinned against you, willingly or inadvertently, knowingly or in ignorance. Grant your forgiveness to me, a sinner, for since my birth at the baptismal font, even till now, I have sinned before your divinity, with my senses & with all the members of my body & have mercy on all your creatures & on me, a grave sinner!

Toi qui sondes les secrets, contre Toi j'ai péché volontairement et involontairement, délibérément et par ignorance, accorde-moi le pardon, à moi pécheur; car depuis ma naissance à la Source sacrée jusqu'à ce jour, j'ai péché devant ta Divinité, par mes sens et par tout mon corps, et aie pitié de tes créatures et de moi, si grand pécheur.

ՀԱՍԿՆԱՆՔ ՄԵՐ ՊԱՏԱՐԱԳԸ

ՔՈՒՆ ՊԱՏԱՐԱԳԻ ԿԱՄ ՀԱՒԱՏԱՑԵԼՈՑ ՊԱՏԱՐԱԳ ՎԵՐԱԲԵՐՈՒՄ

Սրբասացութիւնը երգուած ատեն, մինչ պատարագիչը ցած ծայնով թախանձագին կ'աղօթէ, յիշելով ինքզինք՝ (քահանայական պաշտօնին նուիրուածները) եւ անարժանաբար իրեն վատահուած քահանայութիւնը. շնորհք կը խնդրէ՝ որպէսզի արժանի ըլլայ սպասաւորելու այս ահաւոր խորհուրդին, որուն իսկական քահանայապետը՝ մատուցանողը – միաժամանակ մատչողը – զայն ընդունողն ու մեզի պարգեւողը Քրիստոս ինքն է: Եւ կը կատարուի Ընծաներու վերաբերումը:

Ի՞նչ կը նշանակէ «ՎԵՐԱԲԵՐՈՒՄ»:

Իր պարզագոյն բաղադրիչներով՝ կը նշանակէ «վեր - բերելը»: Ներկայ ժամանակներուն, պատրաստուած Ընծաները, այսինքն Հացն ու Գինին, խորանին աջակողմեան (հիւսիսակողմը) պատին գտնուող խորհրդանշան մէջ, կամ Սեղանին աջակողմը գտնուող երկրորդ Սեղանի մը վրայ դրուած կ'ըլլան: Այս հանգրուանին՝ պատարագիչին սպասարկող սարկաւազներէն մէկը զանոնք հոնկէ առնելով՝ հանդիսաւորապէս կը բարձրացնէ, եւ թափօրով խորանին ետեւէն անցնելով՝ կու գայ Սեղանին ձախակողմը (հարաւակողմը), զայն նոյն հանդիսաւորութեամբ յանձնելու համար պատարագիչին: Նախապէս պատկերը քիչ մը տարբեր էր, եւ «վերաբերում» անունը իր իսկական նշանակութիւնը ունէր:

Անցեալին Պատարագին համար ժողովուրդը իր ընծաները (=պատարագ) կը բերէր: Այս ընծաներէն հացերը առանձին ավսէներով կամ մաղձաններով, իսկ գինին յատուկ բաժակներով, հանդիսաւորապէս ժողովուրդին մէջէն այս հանգրուանին վեր՝ խորան կը բերուէին սուրբ Սեղան դրուելու համար: Եւ այս էր իսկական վերաբերումը:

Ներկայիս այս ձեւը կորսուած է, բայց խորհուրդը եւ անունը՝ պահուած: Ուստի, սուրբ Սկիհին վերաբերումը կը խորհրդանշէ հաւատացեալ ժողովուրդին նուէրներուն մատուցումը Աստուծոյ:

Վերաբերումը կատարող Սարկաւազը Ընծաները խորհրդանշան առնելէն մինչեւ հարաւակողմ հասնիլը, Սաղմոսներէն եւ Ամբակում մարգարէէն քանի մը համարներ կ'արտասանէ. այսպէս՝

- ա) Սկիհը առնելուն պէս՝ «Աստուած երկինքի մէջ բնակարան կանգնեց Արեգակին, եւ սա՛ փեսայի մը պէս իր առագաստէն դուրս կու գայ» (Սաղմոս 19.5):
- բ) Երբ արեւելեան կողմ կը հասնի՝ «Ճամբայ բացէք անոր՝ որ արեւելք կը նստի, երկինքներէն վեր» (Սաղմոս 68.33):
- գ) Իսկ հարաւակողմ կը հասնի՝ «Աստուած Հարաւէն պիտի գայ, Փռան լեռնէն պիտի գայ Սուրբը» (Ամբակում 3.3):
- դ) Հարաւակողմ հասնելէ ետք պահ մը կանգ կ'առնէ, ապա դէպի հիւսիս՝ դէպի պատարագիչը կը դառնայ, եւ անոր հետ փոխն ի փոխ կ'արտասանեն 24-րդ Սաղմոսին 7-10 համարները՝ «Համբարձէք, իշխանք, զորունս ձեր ի վեր ...», որոնք «փառաց Թագաւորին» տաճար գալուստը կը պատկերացնեն:

Ատով ըսել կ'ուզուի, թէ ահա սուրբ Սկիհին մէջ դրուած Հացին ու Գինին խորհրդական կերպարանքով խորքին մէջ ամենագոր մեր Աստուածը ինք է որ կու գայ Սեղան բազմելու, այդպիսով՝ սուրբ Սեղանը եւ մեր սրտերը իր աննիւթեղէն անճառելի փառքին հողեղէն աթոռը դարձնելով:

Այս պահէն սկսեալ՝ մեզի համար խորանը եւ սուրբ Սեղանը երկրաւոր յարկ մը չեն ներկայացներ, այլ՝ երկրի վրայ երկինքը կը պատկերացնեն, որովհետեւ երկինքներէն վեր նստող Արեգակը ինք իբրեւ թագաւոր կու գայ հոն բազմելու, իր ներկայութեամբ երկիրը երկինքի կը վերածէ եւ ամբողջ եկեղեցին իր արքայութեան կը գերափոխէ:

Բոլոր հաւատացեալները պէտք է զգան, թէ իրենց Թագաւորին, իրենց Փրկչին եւ իրենց Աստուծոյն դիմաց են հիմա: Եւ ասիկա Պատարագի այս բաժինը կազմող քարոզին, աղօթքին ու երգին մէջ կ'արտացոլան:

Սարկաւազը իր քարոզով կը յիշեցնէ՝ թէ ինչ կը պահանջուի իւրաքանչիւր հաւատացեալէ. «Հաւատքով, սրբութեամբ եւ երկիւղով աղօթքի կանգնիք Աստուծոյ այս սուրբ Սեղանին առջեւ, եւ ո՛չ թէ գայթակղալից խիղճով, նենգութեամբ ու խորամանկութեամբ, պատրանքով ու խաբէրայութեամբ, երկմտութեամբ ու թերահաւատութեամբ: Այլ՝ ուղիղ վարքով, պարզ միտքով, անկեղծ սրտով, կատարեալ հաւատքով, սիրով լեցուած եւ ամէն տեսակի բարի գործերով հարստացած աղօթքի կանգնիք Աստուծոյ այս սուրբ Սեղանին առջեւ...»:

Մինչ այդ, պատարագիչը նախ ծածուկ կերպով կ'աղօթէ, որ Աստուած մեր ձեռքէն ընդունի Սեղան դրուած այս խորհուրդը, եւ զայն իր կատարումին հասցնէ, իբրեւ խորհուրդը Միաձինին Մարմնին եւ Արեան, որոնց ճաշակումը «մեծքերու քաւութեան դեղ ըլլայ ճաշակողներու համար»: Ապա, բարձրաձայն երգով կը յայտարարէ՝ թէ ասիկա արդիւնքն է մեր Տիրոջ եւ Փրկչին՝ Յիսուս Քրիստոսի շնորհքին ու մարդասիրութեան: Եւ աղօթքի աւարտին պատարագիչը կ'օրհնէ ժողովուրդը:

(Շարունակելի 9)
«ՀԱՍԿՆԱՆՔ ՄԵՐ ՊԱՏԱՐԱԳԸ»
ՍՈՒՐԲ ՊԱՏԱՐԱԳԻ ԶԱՐԳԱՑՈՒՄԸ,
ԿԱՌՈՅՑԸ, ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆԸ
ԶԱՐԵՇ ԱՐՔ. ԱԶՆԱՌՈՐԵԱՆ

ՔՐԻՍՏՈՆԷԱԿԱՆ

ԱՂՕԹ

ՅԻՍՈՒՍ ԻՆՉ ԱՂՕԹՔ ՍՈՐՎԵՑՈՒՑ ՄԵԶԻ:

Յիսուս Քրիստոսի սորվեցուցած աղօթքը Տէրունական աղօթքն է, որ հետեւեալն է. «Հայր մեր որ յերկինս ես, սուրբ եղիցի անուն քո: Եկեցէ արքայութիւն քո: Եղիցին կամք քո որպէս յերկինս եւ յերկրի: Զհաց մեր հանապազորդ տուր մեզ այսօր: Եւ թող մեզ զպարտիս մեր, որպէս եւ մեր թողումը մերոց պարտապանաց: Եւ մի տանոր զմեզ ի փորձութիւն: Այլ փրկեա զմեզ ի չարէ. զի քո է արքայութիւն եւ զօրութիւնը եւ փառք յաւիտեանս յաւիտենից. Ամէն»: («Հայր մեր երկնաւոր, սրբաբանովի անունդ. թող գայ արքայութիւնդ, թող կատարուի քու կամքդ, ինչպէս որ երկինքի մէջ՝ այնպէս ալ երկրի վրայ: Ամէնօրեայ մեր հացը այսօր եւս մեզի տուր: Ներք մեր յանցանքները, ինչպէս որ մենք կը ներենք անոնց՝ որոնք մեզի դէմ նոյնպէս յանցանք գործած են: Եւ թոյլ մի՛ տար որ փորձութեամ մէջ ինչպէս. այլ մեզ չարէն ազատէ: Որովհետեւ քուկը են միշտ արքայութիւնը, զօրութիւնը եւ փառքը. ամէն» (Մտ 6.9-13):

ԱՅՍ ԱՂՕԹՔԻՆ ՄԵՋ ԻՆՉ ԻՆԴՐԱՆՔՆԵՐ ԿԱՆ:

- Այս աղօթքին մէջ կայ եօթը խնդրանք.-
- 1. Հայր մեր երկնաւոր, սրբաբանովի անունդ,
- 2. Թող գայ արքայութիւնդ,
- 3. Թող կատարուի քու կամքդ, ինչպէս որ երկինքի մէջ՝ այնպէս ալ երկրի վրայ,
- 4. Ամէնօրեայ մեր հացը այսօր եւս մեզի տուր,
- 5. Ներք մեր յանցանքները, ինչպէս որ մենք կը ներենք անոնց՝ որոնք մեզի դէմ նոյնպէս յանցանք գործած են,
- 6. Թոյլ մի՛ տար, որ փորձութեան մէջ ինչպէս:
- 7. Մեզ չարէն ազատէ: Որովհետեւ քուկը են միշտ արքայութիւնը, զօրութիւնը եւ փառքը:

ՅԻՍՈՒՍ ԱՍՏՈՒԾՄԷ ԱՌԱՒԵԼԱԲԱՐ ԻՆՉ ԻՆԴՐԵԼ ՍՈՐՎԵՑՈՒՑ:

Յիսուս ըսաւ. «Ինչպէսզէք, Աստուծոյ արքայութիւնն ու արդարութիւնը եւ մնացածը Աստուած ատելիով պիտի տայ ձեզի»:

ԵՐՔ ՊԷՏՔ Է ԱՂՕԹԵՆՔ:

Պէտք է միշտ աղօթենք, բայց մանաւանդ առտու եւ իրիկուն: Եւ մեր աղօթքը պէտք է ըլլայ ջերմեռանդ:

ՔԱՆԻ ՏԵՍԱԿ ԱՂՕԹՔ ԿԱՅ:

Աղօթքի երկու ձեւ կայ, անհատական եւ հաւաքական:

ՈՐՆ Է ԱՆՀԱՏԱԿԱՆ ԱՂՕԹՔԸ:

Անհատական աղօթքը առանձին կատարուած աղօթքն է, որ սենեակի մը մէջ կամ տեղ մը քաշուած կը կատարուի:

ՈՐՆ Է ՀԱՒԱՔԱԿԱՆ ԱՂՕԹՔԸ:

Հաւաքական աղօթքը եկեղեցիներու մէջ, հաւատացեալներուն մասնակցութեամբ կատարուած աղօթքն է:

ՅԻՍՈՒՍ ԻՆՉ ԲԱՐՈՅԱԿԱՆ ԽՐԱՏՆԵՐ ՏՈՒԱԾ Է:

- Յիսուս խրատեց, որ.-
  - 1. Ջերմեռանդօրէն սիրենք զԱստուած:
  - 2. Աստուծոյ խօսքերը արդիւնաւորենք:
  - 3. Զիրար սիրենք եւ իրարու յանցանքը ներենք:
  - 4. Օգնենք մեր ընկերներուն, երբ մեզի պէտք ունին:
  - 5. Աստուծոյ գթութեան ապաւինիք, որքան ալ մեղք գործած ըլլանք:
  - 6. Աղքատաւէր ըլլանք եւ ողորմութիւն տանք:
  - 7. Աշխատաւէր ըլլանք:
  - 8. Հեզ եւ խոնարհ ըլլանք:
  - 9. Մեր յոյսը այս աշխարհին վրայ չդնենք:
  - 10. Բարի գործեր կատարած՝ պատրաստ գտնուինք Քրիստոսի առջեւ ներկայանալու:
- Այս բոլոր խրատները Յիսուս մեզի սորվեցուց գեղեցիկ առակներով եւ օրինակներով:

ՆԻԿԻՈՑ ՏԻԵԶԵՐԱԿԱՆ ՍՈՒՐԲ ԺՈՂՈՎԻ 1700-ԱՄԵԱԿ

«ՈՐ ԽՕՍԵՑԱԻ ՅՕՐԵՆԱ ԵՒ Ի ՄԱՐԳԱՐԵՍ ԵՒ ՅԱԻԵՏԱՐԱՆԱ»:

1. ՍՈՒՐԲ ՀՈԳԻՆ՝ ԱՇԽԱՐՀԻ ՄԷՋ ՀՆՉՈՂ ՄՆԱՅՈՒՆ ՁԱՅՆԸ ԱՍՏՈՒԾՈՅ:

Ինչ որ Հաատամբի այս տողին մէջ կը խտանայ, Եկեղեցոյ հաատքն է, թէ Աստուծոյ ամբողջ յայտնութիւնը, որ մենք կը կոչենք «Աստուածաշունչ», Խօսքն է կամ գործն է Սուրբ Հոգիին: Ա՛ն է տուիչը այն ներշնչումին, աստուածային այն մղումին, որով խօսեցան Աստուծոյ մարդիկը, աստուածային Օրէնքին տուիչները, մարգարէները, տեսանողները, եւ անտարանագիրներն ու Նոր Կտակարանը գրի առնողները (Ա. Պտ 1.10-12: Բ. Պտ 1.21: Հմմտ Բ. Թգ 23.2: Ղկ 1.70: Գրծ 1.16):

2. ՍՈՒՐԲ ՀՈԳԻՆ ԽՕՍԵՑԱԻ ԱՍՏՈՒԾԱՇՈՒՆՉ ՕՐԵՆՔԻՆ ԸՆԴՄԱՋԷՆ:

Այստեղ «Օրէնքը» բնական օրէնքը չէ, որ Աստուծոյ կողմէ մարդուն մէջ դրուած գիտակցութիւնն է պահանջք մըն է՝ ներքին կարգաւորութեան ու կարգապահութեան: Ո՛չ ալ այն հասարակական օրէնքն է, որ ազգերու եւ ժողովուրդներու առաջնորդներուն կողմէ կը սահմանուի՝ մէկ կողմէ մարդոց արարքները սահմանաւորելու եւ անկարգութիւններն ու չարիքները սանձելու համար, եւ միւս կողմէ՝ անհատներու եւ ընկերութիւններու իրաւունքները ճշդելու եւ պաշտպանելու համար: Այստեղ «Օրէնք» բառով կը հասկցուի Աստուածաշնչական Օրէնքը: Ատոր համար ալ յաճախ զայն կը գրենք զվսագիրով, զանազանելու համար սովորական օրէնքէն:

- Աստուածաշունչին պարագային եւս, «Օրէնք» բառը մէկ եւ միւս իմաստով մը քի գործածուի:
  - ա) Երբայական մտածողութեան մէջ Հին Կտակարանը երեք մասերու կը բաժնուի: - Օրէնք (կամ՝ Ուսուցում), Մարգարէներ, եւ Գիրքեր: Այս իմաստով՝ Օրէնքը կը ներկայանայ իբրեւ Աստուածաշունչին առաջին եւ հիմնական մասը:
  - բ) Յաճախ ամբողջ Հին Կտակարանը կը կոչուի «Օրէնք», նկատի ունենալով որ ինչ միայն զուտ օրինական գիրքերը, այլ՝ պատմական, մարգարէական եւ բանաստեղծական գիրքերը եւս Աստուծոյ օրէնքը բացատրելու եւ սորվեցնելու կը ծառայեն:
  - գ) Աստուածաշունչին իրաքանչիւր մասը կը բնորոշուի իբրեւ «Օրէնք»: Հին Կտակարանը՝ իբրեւ «Հին Օրէնք», եւ Նոր Կտակարանը՝ իբրեւ «Նոր Օրէնք»:

- Աստուածային Օրէնքին նպատակը եռակի էր .-
  - ա) Մարդոց ճանջնել Արարիչին հանդէպ իրենց արարածի հանգամանքը, եւ ճանջնել իրենց յանցանքները, որոնք սրբազրուելու պէտք ունին (Գղ 3.19):
  - բ) Աստուածախրութեան դաստիարակութիւնը տալ, Աստուծոյ եւ մարդոց հանդէպ սէր ուսուցանելով (Մտ 22.35-40):
  - գ) Բարին ուսուցանել, բարին խորհելու եւ գործելու հիմնական սկզբունքը մարդոց (Մտ 7.12):

- Աստուածաշնչական այս Օրէնքը երեք զվսաւոր խմբաւորումներու տակ կարելի է դասակարգել.-
  - ա) Բարոյական օրէնքներ, որոնցմով լեցուն է Աստուածաշնչական Օրէնքը, եւ որոնց մէկ խտացումն է Տասնաբանեան:
  - բ) Խտրական օրէնքներ: Ասոնք դիտական կանոնները կամ պահանջներն են՝ զոհերուն եւ ուտելիքներուն, ծիսական լուսուցումներուն եւ մեղքերու քաւութեան կերպերուն կապուած:
  - գ) Դատաստանական օրէնքներ: Այսպէս կը կոչուին քաղաքացիական, ընկերային եւ անհատական (կալուածական, ամուսնական, ժառանգական, եւայլն) իրաւունքներու կապուած կանոնները, որոնց վերաբերեալ դատաստանը պիտի վճառուէր Աստուծոյ կողմէ կարգուած դատաւորներուն ձեռքով:

Աստուածաշնչական Օրէնքին նպատակը Աստուծոյ ժողովուրդին դաստիարակութիւնն էր եւ Քրիստոսի զալուստին պատրաստելը: Ճիշդ այս պատճառով ալ, Օրէնքը ժամանակաւոր դեր մը եւ պաշտօն մը ունէր (Գղ 3.23-26): Քրիստոս մեզի ցոյց տուաւ, որ Հին Կտակարանի Օրէնքին բարոյական պատուիրանները մեզի համար եւս ի զօրու կը մնան (Հմմտ Մտ 19.16-19): Բայց ինչ կը վերաբերի ծիսական կամ խտրական կամ դատաստանական օրէնքներուն, անոնք կարելի մասով այլեւս ի զօրու չեն մեզի համար (Հմմտ Եփ 2.15: Եբր 7.12, 9.8-9), որովհետեւ Քրիստոսով ունիւք նոր Օրէնքը (Ա. Կր 9.21: Գղ 6.2), ազատութեան օրէնքը (Յկ 1.25, 2.12), Հոգիին օրէնքը (Հռ 8.2), որ խորքին մէջ օրէնք չէ, այլ՝ շնորհք (Հռ 6.14):

3. ՍՈՒՐԲ ՀՈԳԻՆ ԽՕՍԵՑԱԻ ՄԱՐԳԱՐԵՆԵՐՈՒՆ ԸՆԴՄԵՋԷՆ:

- Մարգարէն Աստուծոյ «բերանը» կամ խօսնակն է, Աստուծոյ պատգամախօսը: Այն անձն է, որուն Աստուած իր կամքը եւ իր գործը կը յայտնէ: Այդ իմաստով մարգարէն կը ներկայանայ երեք պաշտօններով.-
  - ա) Ան աստուածային վկայախօսը կամ վկայագրողն է՝ անհեղափոխ պատմութեան (Մովսէս, նախկին մարգարէներ):
  - բ) Ան Աստուծոյ ձայնը եւ ազդարարութիւնն է ներկայ ժամանակներուն մէջ, սխալէն ու մեղքէն զգուշացնելու եւ դարձի կոչելու համար (Ա. Կր 14.24):
  - գ) Ան նախաձայնողը կամ նախագուշակն է ապագային, ըլլայ դատապարտութեան (թէ՛ Իսրայէլի եւ թէ՛ այլ ազգերու), ըլլայ խոստումներուն (Քրիստոսի, Աստուծոյ Թագաւորութեան):
 Ապագան գիտնալու մարդոց հետաքրքրութիւնը փորձութեան կը վերածուի, եւ փորձութիւնը կ'առաջնորդէ անթոյլատրելի միջոցներու, որոնք երեսուցապէս անմեղ կ'երեւին, բայց մարդս կը դնեն հոգեւոր ստրկութեան եւ անելի դիմաց, եւ յաճախ կ'աւարտին մարդուն կործանումով: Այս միջոցներն են՝ գուշակութիւնը, հմայութիւնը, դիպտութիւնը, կախարհութիւնը, ոգեհարցութիւնը, մեռելահմայութիւնը: Բայց ապագային ճշմարիտ գիտութիւնը միայն Աստուծոյ յատուկ է, եւ Աստուած իր մարգարէներուն միջոցաւ մարդուն կը յայտնէ միայն այն՝ ինչ որ իր փրկութեան ծրագրին կը վերաբերի, եւ ինչ որ անհրաժեշտ է որ մարդը գիտնայ՝ փրկութեան հասնելու համար (Բ. Օր 29.29): Անկէ աւելին չարէն կու գայ:

4. ՍՈՒՐԲ ՀՈԳԻՆ ԽՕՍԵՑԱԻ ԱԻԵՏԱՐԱՆՆԵՐՈՒՆ ԸՆԴՄԵՋԷՆ:

Օրէնքին եւ մարգարէներուն լրումն է Աւետարանը, որ դարձեալ իրականացաւ, ներշնչուեցաւ եւ արձանագրուեցաւ Սուրբ Հոգիին մղումով, եւ Սուրբ Հոգիին ներգործութեամբ ալ մշտականօրէն կը խօսի մարդոց սիրտերուն մէջ, զանոնք իրաւորելով ապաշխարութեան եւ Քրիստոսով իրագործուած փրկութեան, եւ Աստուծոյ որդեգրութեան պարգեւին: Որովհետեւ ռեւէ մէկը Քրիստոսը մարմնով եկած չի կրնար խոստովանիլ առանց Աստուծոյ Հոգիին (Հմմտ Ա. Յհ 4.2), ռեւէ մէկը չի կրնար արդարանալ, սրբուիլ, ու փրկուիլ առանց Աստուծոյ Հոգիին (Ա. Կր 6.11: Ա. Պտ 1.2: Բ. Թս 2.13), եւ ռեւէ մէկը առանց Քրիստոսի Հոգիին չի կրնար զԱստուած «Աբբա, Հայր» կանչել (Գղ 4.6):

5. ՍՈՒՐԲ ՀՈԳԻՆ ԿԸ ԽՕՍԻ ԵԿԵՂԵՑԻՆ ԸՆԴՄԵՋԷՆ:

Աստուածաշունչը (եւ մանաւանդ Աւետարանները), Սուրբ Հոգիին կենդանի խօսքն է, որով Աստուած մնայուն կերպով «կը խօսի» Եկեղեցոյ մէջ, ինչպէս կը դաւանինք ամէն անգամ որ Աւետարանի ընթերցում կը կատարուի եկեղեցիէն ներս, երբ կ'ըսենք՝ «ասէ Աստուած»:

Այդ Խօսքը կենդանի է եւ ազդու, որ կը թափանցէ մարդու հոգիին մէջ եւ կը քննէ մտածումներն ու սրտին խորհուրդները (Եբր 4.12-13): Այդ Խօսքը մնայուն կերպով կը ինչէ Եկեղեցոյ մէջ, որպէսզի հաւատացեալ թէ անհաւատ՝ զայն լսողները իրենց յանցանքներուն մէջ քննուին ու յանդիմանուին, անոնց սրտին գաղտնիքները երեսան գան, եւ անոնք խոնարհութեամբ ու խոստովանութեամբ ճանչնան զԱստուած (Ա. Կր 14.24-25):

ՄԵԿԼՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՅԱՍՏԱՆԵԱՅՑ ԱՌԱՔԵԼԱԿԱՆ
ՍՈՒՐԲ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ ՀԱԻՏԱՍՔԻՆ
Ջարեհ Արք. Ազնաւորեան
(Շարունակելի 12)

THE BOOK OF ISAIAH

WRITTEN: PROBABLY IN THREE PARTS, THE EARLIEST BETWEEN 800 AND 700BC

WHAT YOU NEED TO KNOW:

Isaiah is the first of the Bible's 'Major Prophets' (meaning 'longest' rather than 'most important'). A prophet is someone who is specially gifted and inspired to speak words from God. Prophecy is more than just predicting the future; it is about revealing God's love and plans for his people. As the kings of Israel and Judah pulled people further and further away from God, God sent prophets to warn his people of what would happen if they continued to live apart from him. Isaiah prophesied about the kingdoms of Judah and Israel, as well as the surrounding powerful nations.

The book of Isaiah is divided into three main parts. It starts with messages of judgment and warning (chapters 1-39) but then switches to words of love and hope (chapters 40-55 and 56-66). In several chapters throughout the book, we hear Isaiah speaking of a coming saviour, a Messiah who will save the Israelites from their sinful ways.

WHY READ IT?

Isaiah is a great book to read to understand the calling and purpose of a prophet. Chapter 6 shows God's call on Isaiah. Then came several messages from God to the Israelites and their neighbours. Although there are some harsh words in the first half of the book, the second half - containing the prophecies of hope and of a coming Messiah - is life-giving and hopeful for us today, too.

THE LETTERS 2 JOHN

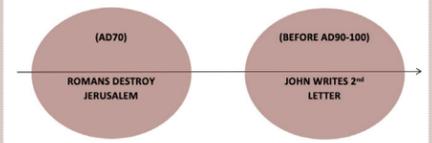
WRITTEN: AD90s

WHAT YOU NEED TO KNOW:

This letter was written to a 'dear Lady' and her family at a time when the early church was struggling with some serious divisions over beliefs that stemmed from false (untrue) teaching. Some people were teaching that Jesus had not really been human, so John aims to combat these rumours in his letter. As in John's first letter, there is a big emphasis on the command to love one another and to live according to the words of Jesus.

WHY READ IT?

This letter shows us that it can be easy to get hold of some wrong ideas about Jesus. It's important for us to stick to what we learn about him from the Gospels and the New Testament letters. John's letter challenges us to hold on to that truth - and to always come back to loving one another.

Israel bombs apartment near Beirut's Armenian neighbourhood

BOURDJ HAMMOUD — In the early hours of March 13, Israel bombed an apartment building on the border between the Nappa-Mirna Shaluhi districts. These districts are also very close to the Armenian-populated Bourdj Hammoud neighbourhood, which fortunately suffered no material or human losses. Some of the residents there heard the explosions from the bombing attack.

Shahan Kandaharian, editor-in-chief of our sister publication the Aztag newspaper, reported on the incident, noting that it is very worrying that the area near Bourdj Hammoud has been targeted.

According to reports, the target of the Israeli side was the apartment where a member of Hezbollah allegedly lived.

Kandaharian assured that there is no panic, but there is uncertainty that causes great concern to the residents.

The Armenian National Committee of America has called on the Trump/Vance Administration to condemn and hold Israel accountable for drone striking a residential apartment building in Beirut's Armenian Bourdj Hammoud district — “a neighbourhood

populated by descendants of Armenian Genocide survivors.”

The attacks unleashed by Israel against Lebanon are gradually revealing Israel's true goals in the region and against Lebanon, starting from the southern suburbs of Beirut to the border towns of southern Lebanon and the Bekaa and Baalbek areas.

Lebanon had initiated direct negotiations with Israel, in an attempt to prevent new attacks against Lebanon. Reports indicate that Lebanon has formed its own committee called to participate in the negotiations planned in Cyprus.

For his part, French President Emmanuel Macron has been in close contact with Lebanese and Israeli officials, urging them to stop the military operations.

However, it seems that Israel only wants to impose its point of view. Israeli forces have already penetrated the southern borders and are positioned in 18 centres, expanding the scope of their aggression.

Israeli sources have revealed that Israel is planning to launch a large-scale offensive within a week and penetrate deep into southern Lebanon.

Pashinyan laments that 'TRIPP is not a priority for US today'

THE CONTINUING WAR BETWEEN THE UNITED STATES AND ISRAEL AND IRAN WILL LIKELY DELAY THE PLANNED OPENING, HE SAYS

YEREVAN—The continuing war between the United States and Israel and Iran will likely delay the planned opening of a U.S.-administered transit corridor for Azerbaijan through Armenia, Prime Minister Nikol Pashinyan said on March 12.

“It is obvious that the TRIPP (Trump Route for International Peace and Prosperity) is not a priority for the US administration today, at least, because we see what is happening and what they are busy with,” he told reporters. “Unfortunately, there is a high probability that it will affect [relevant] processes in terms of timelines because the [U.S.] government is focused on that issue.”

The TRIPP is due to connect Azerbaijan to Nakhichevan through Armenia's strategic Syunik region bordering Iran. U.S. Secretary of State Marco Rubio and Armenian Foreign Minister Ararat Mirzoyan released the first major details of the TRIPP after meeting in Washington on January 13.

A joint U.S.-Armenian “implementation framework” confirmed that a special company controlled by the U.S. government will build a railway, a road,

energy supply lines and other infrastructure along Armenia's border with Iran and manage them for at least 49 years. Pashinyan and Mirzoyan said late last year that work on that infrastructure will start this summer.

In the months leading up to the ongoing war, Iranian officials, notably a top aide to the late Supreme Leader Ayatollah Ali Khamenei, spoke out against the transit arrangement. They feared that it could undermine Armenian control of the border and lead to U.S. security presence there. Yerevan sought to allay their concerns. Some observers believe that Tehran will now be even more opposed to the TRIPP even if the war is stopped in the coming days or weeks.

Iran is a major trading partner of Armenia and one of the landlocked country's two conduits to the outside world. Although the Armenian-Iranian border has remained largely open since the start of the U.S.-Israeli air strikes on the Islamic Republic on February 28, the conflict has reportedly led to a serious fall in cargo traffic between the two states.

(RFE/RL)

Mario Nalpatian addresses UN Human Rights Council on behalf of the ARF and Socialist International

GENEVA—Mario Nalbandian, the Armenian Revolutionary Federation's representative to the Socialist International and one of its Vice Presidents, delivered the following message today during the 61st session of the United Nations Human Rights Council in Geneva. Nalbandian addressed the Council in his capacity as a representative of the Socialist International.

Ladies and gentlemen,

It's an honour for me to speak here on behalf of the Socialist International.

At a time when the world is in turmoil, when international relations are strained, and the rule of law is too often ignored, the Socialist International reaffirms its belief in a world that respects human rights and the rights of peoples, is dedicated to protecting and reinforcing our democracies. We stand for international relations grounded in principles, not force, in multilateral cooperation, implementation of the global development goals, fight against neocolonialist aspirations, and limitation of the concentration of wealth, and for a global order in which genocides—whether in Gaza/Palestine, Darfur/Sudan, or Rohingya/Myanmar—are prevented, halted, and punished. This vision is not naïve: it is grounded in the hard lessons of history and in the

enduring belief that human dignity must not be sacrificed to expediency or power politics.

It is in this spirit that the Council of the Socialist International, in its latest meeting in Malta, November 2025, adopted a resolution on the Situation in and around Nagorno-Karabagh, asserting that the conflict can not be resolved by military means and for the process to be successful, it must include collective, voluntary, safe, dignified, unhindered, and internationally guaranteed return of all those displaced from Nagorno-Karabagh since the 2020 war and after September 19, 2023, ensuring full protection from any form of intimidation or coercion.

The Socialist International also calls for the immediate release of the remaining Armenian detainees in Baku, including former leaders of Nagorno-Karabagh, and for the prevention of the destruction or alteration of Armenian religious and cultural heritage in and around Nagorno-Karabagh, and to safeguard the region's historical legacy.

The Socialist International, as a global organization, in these troubled and uncertain times, reiterates the need for respect for and compliance with international law and the United Nations Charter, and considers their violation and all unilateral acts of war to be unacceptable.

Report on the destruction of Artsakh cultural heritage submitted to British Parliament

LONDON—A report documenting the destruction and alteration of Armenian cultural heritage in Artsakh (Nagorno Karabagh) has been submitted to the British Parliament by the Centre for International and Comparative Law in collaboration with the Armenian Legal Centre for Justice and Human Rights.

The submission was made as part of an inquiry organized by the International Bar Association's Human Rights Institute and held at the British Parliament in January and February 2026. The inquiry is being conducted jointly with the All-Party Parliamentary Group on International Law, Justice and Accountability and the All-Party Parliamentary Group on Armenia.

The report outlines numerous cases of destruction, alteration, and appropriation of Armenian religious and cultural monuments in Artsakh, particularly following the 2020 war and the September 2023 Azerbaijani military offensive that led to the forced displacement of more than 100,000 Armenians from the region.

Among the examples cited are the repeated bombing of the Ghazanchetsots Cathedral during the 2020 war and subsequent structural alterations carried out after Shushi came

under Azerbaijani control, including the removal of key Armenian religious symbols. The report also documents the destruction of the St. John the Baptist Church (Kanach Zham) after the war, along with attempts by Azerbaijani officials to deny its Armenian identity.

Other documented cases include damage to the Vankasar Church, where Armenian inscriptions and Christian symbols were removed, and the complete demolition of the St. Hambardzum Church. Satellite imagery has also revealed extensive destruction in Armenian villages such as Mokhrens and Karin Tak.

According to the Center's research, numerous churches, monasteries, cemeteries, monuments, and historic settlements have been vandalized, structurally altered, or destroyed since 2021. The findings are based on high resolution satellite imagery, open source verification methods, expert consultations, analysis of official Azerbaijani statements, and testimonies from displaced residents.

The report also highlights that forcibly displaced Artsakh Armenians have been deprived of access to their cultural and religious sites, including family graves, preventing them from carrying out traditional me-

morial and mourning practices.

The authors stress that international law places clear obligations on states to protect cultural heritage during armed conflict. The report references the 1954 Hague Convention for the Protection of Cultural Property in the Event of Armed Conflict, noting that the destruction or deliberate alteration of cultural monuments may entail both state responsibility and individual criminal liability under international law.

The report further emphasizes that the lack of access to Nagorno Karabagh for independent international monitoring missions remains a major obstacle to fully assessing the condition of Armenian cultural heritage in the region.

Calling for a coordinated international response, the report urges the deployment of independent experts to monitor heritage sites and stresses the need to protect the cultural rights of displaced Artsakh Armenians. The Centre for International and Comparative Law stated that it will continue its documentation and legal analysis efforts to support the preservation of Armenian cultural heritage and to advance mechanisms of accountability under international law.

Pashinyan admits he forced Genocide Institute head to resign for giving Vance a book on Artsakh

YEREVAN—After days of speculation in the media, Prime Minister Nikol Pashinyan admitted on Thursday that he had forced the director of the Dzidzernagapert Armenian Genocide Museum-Institute Dr. Edita Gzoyan to resign because she gave Vice-President JD Vance a book on the Artsakh conflict.

Gzoyan gifted Vance the book at the centre of the controversy after he and the Second Lady Usha Vance laid flowers at the Armenian Genocide me-

morial on February 10. Gzoyan also led a tour of the complex, which includes the museum and institute and escorted the Second Couple to the cross stones placed in memory of the victims of Azerbaijani pogroms from 1988 to 1990.

A press statement from the AGMI about the Vance's visit said that Gzoyan emphasized “the connection between those events and the Armenian Genocide.”

Pashinyan confirmed that Gzoyan tendered her resigna-

tion earlier this month “on my instructions.”

“Yes, I considered [the gift to Vance] an action contrary to the foreign policy pursued by the government, I considered it a provocative action and asked her to write a resignation letter,” Pashinyan told reporters on March 12.

“When the country's prime minister says there is no Karabagh movement, what does

Continued on page E2

A Mari Usque Ad Mare

CANADA INVESTING IN GREEN ENERGY FROM THE ST. LAWRENCE RIVER

In a recent press declaration made by Claude Guay, Parliamentary Secretary to the Minister of Energy and Natural Resources, on behalf of the Minister Tim Hodgson, a \$4-million investment was announced for ORPC Canada. This investment will be used by ORPC Canada to fund a innovative project that aims to generate clean and reliable energy from the natural flow of the river. This project will see the deployment and operation of the RivGen® Power System in the St. Lawrence River. With Canada consistently investing in green technologies, it welcomes projects like this that will better the health of all Canadians.

“With this investment, we are supporting made-in-Canada innovation for clean, reliable and affordable electricity while showcasing Canadian technology to the world. Projects like this one strengthens Canada’s drive toward a net-zero electricity grid by 2050, demonstrating how clean, renewable energy can align local resources with appropriate technologies to meet our growing power demands. Modernizing our energy systems is a key part of our mission to build big things again, strengthen our energy security and ensure Canada leads the next generation of clean technologies,” said Minister Hodgson.

The Parliamentary Secretary to the Minister said: “This project shows how Canadian innovators right here in Montreal are harnessing the natural power of our rivers to deliver clean, dependable energy at the local level. By investing in innovative technologies that reduce emissions and enhance grid resilience, we are building the clean-power backbone our economy will rely on for decades to come.”

FEDERAL GOVERNMENT INVESTS IN SACKVILLE COMMUNITY ARENA INFRASTRUCTURE

In a recent press declaration made by MP Braedon Clark and Allan Smith, President of the Lake District Recreation Association, on behalf of the Federal Government of Canada, a new investment of \$1.3-million was announced, that will be used to upgrade the infrastructure of The Sackville Community Arena. This investment will see that the necessary upgrades are made, with the goal of reducing greenhouse gas emissions. The Lake District Recreation Association will use the investment to install all new solar panels of the roof of the community centre, including a battery energy storage system.

Braedon Clark, MP for Sackville–Bedford–Preston said, “facilities like the Sackville Community Arena are the heart and soul of our communities. The federal government is proud to support the Lake District Recreation Association in their efforts to reduce both greenhouse gas emissions and their operational costs, ensuring access to the centre remains affordable for community members.”

“This project funding allows Lake District Recreation Association to reap an immediate benefit by reducing electric costs. \$14,000 per month being paid to Nova Scotia Power is not sustainable. The funding help means the arena is positioned successfully to operate well into the future. Controlling costs benefits the community, and equally important is that solar reduces our CO2 footprint. The LDRA board has invested in CO2 reduction over the past few years. Investing in solar positions the arena as one of the most efficient buildings (structures) of its kind in Nova Scotia and perhaps all of Canada,” said Mr Smith.

\$2.8 MILLION FOR DIGITAL LITERACY IN THE NORTH

In a recent press briefing made by Rebecca Chartrand, Minister of Northern and Arctic Affairs and Minister responsible for CanNor, a new investment of over \$2.8-million was declared, that will be used to fund four projects that will support digital literacy and AI adoption education in communities all across Nunavut, the Northwest Territories and the Yukon. These CanNor investments are critical in supporting the success of businesses and advancing economic growth in the North.

“Our government is focused on helping businesses and communities adapt to a rapidly changing digital world. These investments will support Northern businesses, entrepreneurs and communities in exploring and adopting new technologies safely,” said the Honourable Rebecca Chartrand, Minister of Northern and Arctic Affairs and Minister responsible for CanNor.

Rebecca Alty, Minister of Crown-Indigenous Relations and MP for the Northwest Territories said: “The Northwest Territories is home to some of the most creative and forward-thinking entrepreneurs in Canada. This investment is about giving them the tools and training they need to grow, compete, and succeed in the modern economy, while creating good local jobs and new opportunities for the long term.”

“Starting and running a business in the North comes with unique costs and challenges. AI tools can help Yukon entrepreneurs improve productivity and operate more efficiently, and I am pleased to see funding that supports innovative solutions that can break down barriers for northern entrepreneurs,” said Dr. Brendan Hanley, Parliamentary Secretary to the Minister of Northern and Arctic Affairs and MP for the Yukon.

ISHKHAN GHAZARIAN
Local Journalism Initiative Reporter

PASHINYAN...

continued from page E1

it mean to present a book on the Artsakh issue to a foreign guest?... Foreign policy in Armenia is conducted by the government of Armenia, and any Armenian government official who says anything that contradicts the government’s foreign policy should be fired,” Pashinyan doubled down.

After his visit to the Dzidzernagapert, Vance posted about his experience on X. That post was abruptly deleted and replaced by a whitewashed account by the vice-president’s press secretary, angering many in Armenia and the United States. Pashinyan and his government, however, remained silent on the debacle.

“Today Vice President JD Vance and the Second Lady Usha Vance attended a wreath laying ceremony at the Armenian Genocide memorial to honour the victims of the 1915 Armenian genocide,” Vance said in his initial post on X, which was later deleted.

After that embarrassing incident, he told reporters at the Yerevan airport that he visited the AGMI because it was important for Armenian “culture.”

Gzoyan has still not publicly commented on her resignation. The director of the genocide memorial and its research wing is appointed by its board of trustees, rather than the prime minister or even the Armenia’s Education and Culture Ministry. Pashinyan’s intervention may therefore be portrayed by his critics as abuse of power.

AGMI

sources told Azatutyun.am that Gzoyan for years gave the same books and organized the same tours for all foreign dignitaries visiting the Dzidzernagapert memorial. Pashinyan’s protocol service did not give her any instructions ahead of Vance’s visit, according to them. Also, the AGMI has a division on “research on the repression of Armenians in the Armenian-populated regions of Artsakh, Nakhichevan and Azerbaijan.”

“The sequence of events indicates a broader and deeply troubling pattern: the silencing of independent academic voices in favour of political convenience. There

is every reason to believe that this is less about museum administration and more about repositioning the AGMI to align its work with geopolitical priorities — especially a desire to avoid honest discussion of atrocities related to Azerbaijan amid ongoing normalization efforts,” said historian Bedross Der Matossian, who is the Hymen Rosenberg Professor in Judaic Studies at the University of Nebraska, Lincoln in an email to our sister publication Asbarez.

“The Armenian Genocide Museum-Institute is not merely a tourist site. It is a centre of historical memory and scholarship — a bulwark against denial and distortion. Its leadership should be protected from political interference, not subjected to it. Dr. Gzoyan’s forced exit sends a chilling message to academics and historians everywhere: that rigorous inquiry and truthful remembrance can be displaced for diplomatic comfort,” Der Matossian added.

In protest of Pashinyan’s ouster of Gzoyan, the chairman of the board, prominent French Armenian historian Raymond Kevorkian, resigned, followed by board members Harutyun Marutyan, Hranush Kharatyan, and Stephan Astourian.

Kharatyan criticized Pashinyan’s remarks as a threat to academic freedom in Armenia when she spoke with Azatutyun.am later on.

“It looks like our prime minister ... wants to decide by himself the scope of academic

freedoms and what research centres can say,” she said.

Pashinyan promptly replaced Kharatyan and other board members on March 6. He was expected to install one of his former aides, Hrachya Tashchyan, as the new AGMI director on the morrow.

Tashchyan already occupied Gzoyan’s office on March 12. He denied that the prime minister is exerting pressure on the AGMI and its scholars.

Pashinyan has declared the Artsakh issue closed and recognized Azerbaijan’s sovereignty over Artsakh, perhaps hastening Azerbaijan’s military offensive in 2023 that forced the displacement of the entire Armenian population there. As recently as March 11, Pashinyan said, in a speech at the European Parliament, that Artsakh Armenians should abandon any hope or desire to return to their homeland.

Pashinyan has also offered far-reaching concessions to Turkey, which provided Azerbaijan with decisive military support during the 2020 war with Armenia. In particular, he declared last year that Armenians should “understand what happened” in 1915 and what prompted the subsequent campaign for international recognition of the Armenian Genocide. Armenian historians, opposition figures and retired diplomats expressed outrage at the remarks, saying that Pashinyan cast doubt on the fact of the genocide officially recognized by over three dozen countries, including the United States.

Ascenseur Elevator
Services Inc.

PO Box 30, St-Laurent, Qc. H4L 4V4

RBQ# 1812-6474-22

www.adamselevator.ca

TEL: 514-745-4455 - FAX: 514-745-6613

**RENOVATION, REPAIRS, MAINTENANCE,
INSTALLATION OF ELEVATORS.**

Eddie, Pedro, Joyce Oughourlian

CASSANDRA I.D.A. PHARMACY

ARMENIAN MEDICAL CENTRE & PHARMACY

PHARMACISTS
SARKIS BALIAN, BScPhm, RPh
MARAL BALIAN, PharmD, RPh
VARTAN BALIAN, PharmD, RPh

ՍԵՓԱԿԱՆԱՏԵՐ՝
 ՊԱԼԵԱՆ ԸՆՏԱՆԻՔ

ԴԵՂԱԳՈՐԾՆԵՐ՝
 ՄԱՐԱԼ ՊԱԼԵԱՆ
 ՎԱՐԴԱՆ ՊԱԼԵԱՆ

- Դեղագիրներու պատրաստութիւն՝ շաբաթական յատուկ տուփերու մէջ:
- Արեան ճնշման քննութիւն եւ հետեւողականութիւն՝ անվճար
- Շաքարախտի քննութիւն
- Դեղերը իրենց հասցէներուն առաքելու անվճար սպասարկութիւն
- Տարեցներու 10% զեղչ
- Կը յարգենք եւ սիրով կը կատարենք բոլոր ապահովագրական ընկերութիւններու պայմանները
- Walk-In Clinic բաց է շաբաթը 6 օր: Կրնաք բժիշկները տեսնել առանց ժամադրութեան:

Դիմեցէք մեզի եւ պիտի դառնաք մեր մնայուն յաճախորդը:

Walk-in Clinic onsite: (416) 331-9111

հասցէ՝ 2040 Victoria Park Ave. (Victoria Park & Cassandra)
 Toronto, Ontario M1R 1V2 Tel : (416) 449-2040 Fax: (416) 449-2048

Are you thinking of Selling? or Investing?
Call Giro and Kapriel today!

Downtown Toronto! 618-255 Richmond St E
1BR, 1Bath 650 sq. ft. \$554,900

671 Huntingwood Dr #40 - 3 BR, 2 Baths, Condo Town
Home, Great Location & Price! \$629,900

Newer Freehold Endunit Townhome 3BR 3 Baths in Aurora! Designed
for Modern Living, sought after subdivision! \$1,149,888

Cambridge - 400 Newman Dr 3 BR, 3 Baths Newer
Townhome, All Builder Upgrades! \$698,888

Gary (Կիրո) Chahinian

President, Broker of Record
416-258-8892

Gabriel Chahinian

Broker
647-580-5818

Christine Sarkissian

Broker
416-258-8867

H | D

Hovsep Dadaghlian

Avocat • Lawyer

hovsepd.avocat@outlook.com

T: 514-839-3861

F: 438-818-7623

4498 Desserte Sud
Autoroute 440 Ouest
Laval, Québec, H7T 2P7

ASSEMBLÉE
NATIONALE
DU QUÉBEC

Հնորհաւոր Սուրբ Զատիկ՝

Que cette fête apporte paix, lumière,
espérance et joie à nos familles !

Sona Lakhoyan Olivier

Députée de Chomedey
MNA for Chomedey

4599, boul. Samson Bureau 201
Laval, (Québec) H7W 2H2
sona.lakhoyanolivier.chom@assnat.qc.ca
Téléphone : 450-686-0166

REVENU
QUÉBEC

BESOIN D'INFORMATION → SUR LES DROITS ET OBLIGATIONS FISCALES DES NOUVEAUX ARRIVANTS ?

Assistez à nos séances d'information en ligne
sans frais afin d'obtenir les réponses à toutes
vos questions.

Voici quelques séances d'information à venir.

9
MARS

Les grandes lignes de la déclaration
de revenus

16
MARS

Les nouveaux arrivants et la fiscalité

18
MARS

Impôt - Avez-vous tous vos papiers ?

26
MARS

Les étudiants étrangers et la fiscalité

Inscrivez-vous et découvrez la liste complète
de nos séances d'information à
justepourtous.ca/accompagnement.

Առ ի գնահատանք
«Հորիզոն Մետիա»-ի գործունէութեան

Compliments of
Gestion Kristapore Manoukian Inc.

HYBRID. POWERFUL. LUXURIOUS.
2025 NX 350H

Image shown for illustration only.

LEXUS | LEXUS GABRIEL ST-LAURENT

Starting from \$59,785*

3303, ch. de la Côte-de-Liesse, Saint-Laurent, QC H4N 3C2
 514 747-7777, lexusgabrielstlaurent.ca

* Vehicle price reflects Manufacturer's Suggested Retail Price (MSRP) in Canadian dollars and includes delivery and destination charge of \$2,205.00, A/C charge of \$100.00, tire levy of \$22.50 and, if leased or financed - applicable RDPRM fee of up to \$48.40 and PPSA service fee of up to \$4.00 (varies by lease/loan/term/province), the luxury surcharge (if, and where applicable) that your selling dealer may apply to the final negotiated vehicle price, and dealer fees of up to \$695.00. GST, QST, insurance, and license are not included. Conditions apply. Contact Lexus Gabriel St-Laurent for more information.

ANI BAKERY LTD

Middle Eastern Pizza Lahmajoun

Սեփականատեր՝ Արսեն Տապաղեան

Ուր կը գտնէք հայկական եւ արաբական լահմաճունի տեսակներ՝ փոքր եւ բնական չափերով: Լահմաճունը կը պատրաստենք մեր չափերով եւ յաճախորդներուն պահանջքին համաձայն՝ միսը իրենցմէ կամ մեզմէ: Կը պատրաստենք եւ կը ծախենք նաեւ թահինով հաց, պանիրով հաց եւ մենեիշ: Միշտ պատրաստ ենք ձեր ապսպրանքներուն գոհացում տալու ուրախ եւ տխուր առիթներով:

Address: 25 Howden Road, Unit #2, Scarborough, Ontario M1R 3C3 | **Phone:** (416) 285-7164

Բաց ենք շաբաթը վեց օր, կիրակի մինչեւ կէսօրէ ետք՝ ժամը 2:00 (Երկուշաբթի փակ)

Փորձեցէք եւ գոհ պիտի մնաք

Troisième médaille d'Anastasia Bagiiian aux Jeux paralympiques

MILAN—La skieuse Russe d'origine arménienne Anastasia Bagiiian a remporté sa troisième médaille d'or aux Jeux paralympiques de Milan et Cortina, en Italie.

Anastasia Bagiiian a remporté l'épreuve de 20 km départ individuel de ski de fond chez les athlètes malvoyants. Elle a également remporté l'or au sprint et au 10 km départ individuel de ski de fond lors de ces Jeux.

(Armenews)

Sept experts renommés expriment leur inquiétude concernant les élections en Arménie

EREVAN—Sept experts reconnus en matière de droits humains ont exprimé leur inquiétude quant à une possible ingérence extérieure dans les élections en Arménie, dans leur évaluation préliminaire à l'issue d'une mission d'établissement des faits.

L'IODA (International Observatory for Democracy in Armenia), un observatoire international de la démocratie en Arménie créé spécialement pour suivre la période préélectorale des élections législatives prévues le 7 juin, indique dans son rapport préliminaire – à la suite d'une mission menée du 7 au 12 mars – que «l'Union européenne, ainsi que des responsables américains, turcs et azerbaïdjanais, ont tenté d'influencer le processus électoral arménien en exprimant publiquement leur soutien à Nikol Pachinian».

«Ce n'est pas bon pour l'avenir de l'Arménie que ces tensions persistent et que d'autres pays décident de qui doit gouverner ce pays. C'est au peuple arménien d'en décider», a déclaré à Radio Azatutyun le fondateur de l'IODA, Philippe Kalfayan, ancien secrétaire général de la Fédération internationale pour les droits humains (FIDH), expert juridique du Conseil de l'Europe et juge en exercice au Tribunal national français.

Interrogé sur l'existence d'une confrontation entre la Russie et l'Occident en Arménie, il a répondu :

«Oui. Mais ce combat entre grandes puissances n'est pas celui du peuple arménien ni celui de la démocratie en Arménie. Et ce pays risque d'en souffrir».

En évoquant notamment l'aide de 15 millions d'euros accordée par l'Union européenne à l'Arménie pour lutter contre les ingérences russes, ainsi que le soutien public du vice-président américain J. D. Vance à Nikol

Pachinian, Kalfayan estime que l'Arménie doit neutraliser la division entre forces pro-russes et pro-occidentales durant cette campagne électorale.

«Cette manière d'intervenir dans les processus politiques internes de l'Arménie par l'Europe est, pour moi, inacceptable. L'Union européenne a d'abord accordé 15 millions d'euros au gouvernement pour qu'il puisse mener des actions prétendument liées à la lutte contre la «guerre hybride», a-t-il déclaré, ajoutant que «même l'Europe n'a jamais clairement défini ce qu'elle entend par guerre hybride».

Il a également critiqué l'attitude des États-Unis :

«Ce qu'a fait, par exemple, le vice-président américain est inacceptable. Il est venu et, devant tout le monde, a exprimé son soutien à Pachinian. Il ne l'a pas dit exactement ainsi, mais le message était clair: il lui a apporté un soutien direct».

Dans son évaluation préliminaire, l'IODA souligne également que, bien que le gouvernement ait accusé plusieurs dirigeants de l'opposition, des membres du clergé et certaines forces politiques d'être «pro-russes», «aucune preuve d'actions illégales de la part de ces groupes n'a été présentée jusqu'à présent».

Il convient de noter que le conseil exécutif de cette organisation comprend plusieurs experts occidentaux réputés dans le domaine des droits humains. Parmi eux figure notamment l'Américain Kenneth Roth, qui a dirigé pendant près de trente ans l'organisation Human Rights Watch et qui est aujourd'hui chroniqueur pour le journal britannique The Guardian.

On y trouve également l'avocat britannique Mark Jones, qui

Suite à la page F2

Pachinian appelle à la modification constitutionnelle exigée par l'Azerbaïdjan

EREVAN—Le Premier ministre s'est à nouveau engagé le 13 mars à tenter de mettre en œuvre le type de modification constitutionnelle que l'Azerbaïdjan a posé comme condition nécessaire à la fin du conflit avec l'Arménie.

Il a déclaré que la nouvelle constitution arménienne qu'il prévoit d'élaborer ne doit faire aucune référence à la déclaration d'indépendance de 1990, qui cite elle-même un acte d'unification de 1989 adopté par les organes législatifs de l'Arménie soviétique et du Haut-Karabagh.

Cette déclaration est mentionnée dans le préambule de la Constitution arménienne actuelle. L'Azerbaïdjan estime que cela équivaut à une revendication sur le Karabagh, reconquis par Bakou en 2023. Il a clairement indiqué qu'il ne signerait pas le traité de paix arméno-azerbaïdjanais, paraphé en août dernier, à moins qu'Erevan ne supprime cette référence. La seule voie légale pour y parvenir est d'adopter une nouvelle Constitution par référendum.

Tout en insistant sur le fait que la Constitution actuelle ne contient aucune revendication territoriale, Nikol Pachinian s'est engagé à essayer de la modifier. Il a de nouveau cri-

tiqué vendredi la déclaration de 1990, affirmant qu'elle pourrait provoquer une nouvelle guerre avec l'Azerbaïdjan.

«Le Contrat civil [au pouvoir] est la seule force politique qui affirme qu'il ne doit y avoir aucune référence à la Déclaration d'indépendance dans la nouvelle Constitution», a-t-il déclaré dans un message vidéo publié sur Facebook.

La nouvelle constitution est déjà en cours de rédaction par le ministère arménien de la Justice. N. Pachinian a déclaré précédemment qu'elle ferait l'objet d'un référendum après les élections législatives arméniennes prévues le 7 juin. Cela laisse entendre que le référendum n'aura pas lieu si le Premier ministre et son parti sont évincés du pouvoir.

Les groupes d'opposition se sont engagés à faire échouer la modification de la Constitution qu'il souhaite. Ils affirment que ses concessions unilatérales incessantes ne font qu'encourager le président azerbaïdjanais Ilham Aliev à formuler davantage d'exigences envers l'Arménie et ne mèneront pas à une paix véritable.

(RFE/RL)

Robert Kotcharian est le candidat au poste de Premier ministre de l'Alliance «Arménie»

EREVAN—Comme il était déjà annoncé sur nombre de sites d'informations en Arménie, la nouvelle a été confirmée le 16 mars. L'ancien Président de la République d'Arménie,

Robert Kotcharian, et la FRA (Fédération Révolutionnaire Arménienne) ont décidé de poursuivre leur coopération et participeront aux prochaines élections aux côtés de l'Alliance

«Arménie» (Hayastan).

Le candidat au poste de Premier ministre de l'Alliance «Arménie» est Robert Kotcharian.

(Armenews)

Le parti de Ter-Petrosian envisage une alliance avec «Arménie forte» de Karapetian

EREVAN—Le Congrès national arménien (HAK) de l'ancien président Levon Ter-Petrosian s'est déclaré prêt à entamer un «processus de consolidation» avec le parti politique du milliardaire Samvel Karapetian en vue des prochaines élections législatives.

Dans un discours prononcé devant les participants au congrès du HAK du 14 mars, Levon Zurabian, proche allié de Ter-Petrosian, a déclaré que le HAK était prêt à prendre des mesures concrètes pour unir les groupes d'opposition, en mettant l'accent sur la coopération avec le parti «Arménie forte» de Karapetian.

«Il est nécessaire d'unir toutes les forces politiques démocratiques, rationnelles et réalistes influentes. C'est pourquoi nous déclarons que, dans ce but, nous sommes prêts à entamer le processus de consolidation avec le parti «Arménie forte» et d'autres forces d'opposition», a déclaré M. Zurabian, vice-président du HAK et candidat au poste de Premier ministre lors des prochaines élections.

Les propos de M. Zurabian interviennent deux semaines après que Ter-Petrosian eut fait l'éloge de Karapetian, lui apportant ainsi son soutien en vue des élections législatives arméniennes du 7 juin.

L'ancien président âgé de 81 ans, qui a conduit l'Arménie à l'indépendance en 1991, a déclaré aux médias fin février que seul le magnat russo-arménien pouvait unir «l'opposition fragmentée» avant les élections.

«Il faut enfin comprendre que l'unification de l'opposition n'est pas une question politique, mais simplement une question de salut national», a-t-il déclaré.

Ter-Petrosian n'a pas assisté au congrès de son parti extrapar-

lementaire qui s'est tenu ce week-end, mais dans son discours lu aux délégués, il a fait part de son «sentiment» selon lequel «si l'opposition remporte les prochaines élections, un profond bouleversement aura réellement lieu dans notre pays».

«Arménie forte» est une émanation du mouvement «Mer Dzevov» (À notre manière), lancé par Karapetian fin août, deux mois après son arrestation et sa mise en examen suite à de vives critiques à l'encontre des efforts du Premier ministre visant à destituer le chef de l'Église apostolique arménienne, le catholikos Karekin II.

Karapetian a d'abord été placé en détention pour ce que les autorités judiciaires ont qualifié d'appel au renversement violent du gouvernement. Par la suite, il a également été inculpé de fraude fiscale, d'escroquerie et de blanchiment d'argent. L'homme d'affaires rejette toutes ces accusations, qu'il qualifie de motivées par des considérations politiques.

Le nouveau parti dirigé par Karapetian devrait être l'un des principaux adversaires du Premier ministre lors des prochaines élections.

«Arménie forte» a annoncé que Karapetian, actuellement assigné à résidence, serait son candidat au poste de Premier ministre. Toutefois, en vertu de la Constitution arménienne, Karapetian ne peut pas devenir Premier ministre en raison de sa double nationalité russe. Son parti a déclaré le mois dernier qu'il tenterait de lever cet obstacle constitutionnel s'il remportait les élections.

«Ter-Petrosian tente de contribuer à la consolidation [de l'opposition] en adoptant une posture supra-partisane, mais

dans notre campagne électorale, naturellement, nous présentons notre propre programme, et nous sommes convaincus que personne ne le mettra en œuvre mieux que nous», a expliqué Zurabian.

«C'est une autre chose que Ter-Petrosian estime, et peut-être à juste titre, que Samvel Karapetian est mieux à même de mener à bien ce travail de consolidation», a-t-il ajouté.

«Arménie forte» n'a pas immédiatement répondu à l'appel du HAK. S'exprimant lors du congrès, Artur Mikayelian, un représentant du parti politique de Karapetian, a exprimé sa gratitude envers toutes les forces extraparlimentaires «qui partagent la conviction qu'elles ne gagneront pas par la compétition, mais par l'unité».

«L'Arménie a de la force. L'Arménie a du potentiel. L'Arménie a des gens dignes. Ce dont nous avons besoin, ce n'est pas d'un héros, mais d'une consolidation; ce n'est pas d'un miracle, mais de volonté et d'une bonne orientation. Nous sommes sur cette voie. Et cette voie sera deux fois plus solide si nous la parcourons ensemble», a-t-il déclaré.

Des représentants de plusieurs autres partis d'opposition, dont «Arménie radieuse» d'Edmon Marukian, ont assisté au congrès du HAK en tant qu'invités. Marukian s'est également prononcé en faveur d'une consolidation de l'opposition avant les élections.

Pachinian a accusé Karapetian et certains autres groupes d'opposition de promouvoir l'agenda de Moscou, tout en se disant confiant que son parti au pouvoir, le Contrat civil, remportera une nouvelle victoire retentissante lors des prochaines élections.

(RFE/RL)

Le Traité de paix et les idées de Mars

GÉRARD MERDJANIAN

Plus la date de la signature du traité de paix approche, plus les conditions mises par Ilham Aliiev, augmentent.

L'Azerbaïdjan se conduit avec l'Arménie un peu comme la Russie avec l'Ukraine. Avec cette différence de taille que la guerre entre Bakou et Erevan s'est terminée à l'avantage du premier et que celle entre Moscou et Kiev, s'enlise à l'avantage de ... personne.

Poutine veut récupérer la totalité des quatre Oblast du sud-ouest ukrainien (Louhansk, Donetsk, Zaporijjia, Kherson) et mettre en place un gouvernement à sa botte. Il fait trainer les réunions de négociations de cessez-le-feu, car il n'a pas atteint son but et qu'il ne tient pas à perdre la face.

Aliiev, lui, veut garder les 208 km² de territoire arménien qu'il occupe depuis 2021, et désire mettre la main sur le sud de l'Arménie (province de Syunik) qu'il appelle depuis toujours «Azerbaïdjan occidental», afin d'avoir la continuité des peuples turciques. Lui aussi fait traîner la signature du Traité de paix en exigeant la modification de la Constitution arménienne, pourtant un article non prévu dans le Traité.

Et de rappeler une exigence déjà formulée lors de la préparation du Traité en dix-sept points: Le départ de la Mission de l'Union européenne en Arménie (UEMA), dès la signature du Traité, alors que l'UE a prolongé son mandat jusqu'au 19 février 2027. A l'inverse de l'Arménie, l'Azerbaïdjan n'est pas proche du tout de l'Union européenne, dont les Résolutions mettent le doigt sur ses agissements pas très démocratiques, qu'ils soient internes ou externes au pays. En bon autocrate qu'il est, Aliiev a une nette préférence pour les hommes à poigne comme Poutine ou Trump, qui le lui rendent bien d'ailleurs.

Cela dit, ce n'est pas parce qu'on lui fait 'risette' dans les rencontres internationales qu'on l'apprécie, c'est plutôt son sous-sol qui le rend 'fréquentable'. Aussi, il n'a aucune envie de la présence de pays tiers, l'UE en l'occurrence, pour commettre ses exactions contre les arméniens.

Souvenons-nous comment la soldatesque azérie s'est comportée envers la population du Haut-Karabagh au lendemain de la guerre des 44 jours de 2020,

et ce malgré la présence des soldats de la paix russes. Lesquels soldats avaient comme consigne d'en faire un minimum, vu le comportement de Pachinian envers Moscou, et plus particulièrement envers l'OTSC. A partir d'octobre 2022, la consigne s'est transformée en: «Ne plus intervenir et laisser faire l'Azerbaïdjan».

Conséquence logique de l'énorme bévue commise par le Premier ministre arménien lors du premier Sommet à Prague de la Communauté politique européenne en octobre 2022, au cours de laquelle il a officiellement reconnu que l'Artsakh faisait partie du territoire azerbaïdjanais. Ce faisant, il a coupé l'herbe sous les pieds du groupe de Minsk de l'OSCE en charge de la résolution du conflit arméno-azerbaïdjanais. Il faut dire que l'UE avec à sa tête les présidents Charles Michel et Emmanuel Macron ont fait pression sur lui pour mettre fin au différend Erevan-Bakou et alléger indirectement les conséquences sur la situation énergétique en Europe. Nigol Pachinian reste persuadé que l'UE soutiendra l'Arménie autrement que par des Résolutions et du financement.

Le dictateur azéri ayant en face de lui un piètre adversaire, n'a aucune raison de se gêner pour le forcer à agir à sa guise. Depuis la guerre des 44 jours, il a toujours obtenu ce qu'il a exigé, sans rien lâcher en échange. On retiendra notamment sur le plan international: Plus de plaintes d'aucune sorte de l'Arménie devant une instance internationale; Demande par l'Arménie de dissoudre le groupe de Minsk de l'OSCE, seule organisation qui parle encore du Karabagh.

A l'image de Poutine, Ilham Aliiev fait trainer au maximum les commissions mixtes, comme celle chargée de délimiter la frontière arméno-azerbaïdjanais, car il n'a aucune envie de restituer quoi que ce soit qu'il occupe actuellement. A ce jour, il n'a pas accepté les frontières tracées par Moscou lors de la Déclaration d'Alma-Ata de 1991, malgré ses engagements. Ce ne sera pas la première fois qu'il ne respecte pas sa signature.

En confirmant la condamnation à de lourdes peines de seize prisonniers arméniens de Bakou, il s'est permis de narguer et de rabaisser le représentant de

l'Arménie à la dernière Conférence de Munich sur la sécurité, histoire de montrer qu'il était le maître des négociations, et par voie de conséquence, des horloges. Comme Trump il n'a que faire des règles et/ou du droit international.

Et le Premier ministre arménien dans tout cela?

Nigol Pachinian et ses aficionados sont satisfaits du déroulement des opérations suite au Sommet de Washington du 8 août dernier, suivi il y a quelques semaines de la visite en Arménie du vice-président JD Vance.

Sur le plan extérieur, le président Donald Trump le cite souvent et il est tout fier de ramasser les miettes des divers contrats suite au lancement de la route Trump (TRIPP). Plus prêt de lui, il recueille les premiers bienfaits du futur Traité de paix:

—Le fret de l'étranger peut traverser le territoire azéri;

—L'Arménie importe du pétrole et/ou de l'essence azerbaïdjanais;

—Le fret arménien peut emprunter le territoire azerbaïdjanais si besoin;

—Le dirigeant arménien est présent aux côtés du président Trump quand l'occasion lui en est donné, même si son homologue azéri n'est pas loin et mieux placé.

En première lecture, on ne peut que se féliciter du travail fourni par l'Arménie. Mais, ses détracteurs, qu'ils soient nationaux ou diasporiques, ne le critiquent pas sur ces tentatives d'ouverture et/ou de désenclavement. Ils regardent le prix à payer pour ce faire.

Les élections législatives approches, il a fort à faire avec ses opposants, et plus particulièrement avec l'Eglise apostolique arménienne qui le critique sur la manière de se comporter avec les réfugiés du Haut-Karabagh et de l'Artsakh en général. Le grand 'démocrate' préfère emprisonner ou tenter des procès. Ce n'est peut-être pas la meilleure solution pour gagner les prochaines élections législatives. En attendant, il a le soutien du tandem turco-azéri; Ce n'est pas tous les jours qu'ils ont un interlocuteur aussi malléable.

(chroniques-diplomatiques)

EXPERTS...

suite de la page F1

a travaillé pendant près de vingt ans pour l'ONU, l'OSCE et d'autres organisations internationales, ainsi que le Canadien Brian May, spécialiste reconnu des droits humains, qui fut jusqu'à l'an dernier secrétaire parlementaire du Premier ministre canadien.

À l'issue de la mission de monitoring menée en Arménie, Philippe Kalfayan estime que, plutôt que de créer des lignes de fracture entre l'Occident

et la Russie et d'alimenter les craintes d'une guerre hybride, le gouvernement arménien doit avant tout garantir des élections libres et compétitives pour toutes les forces politiques.

«Les conditions doivent être réunies pour que les élections soient équitables et libres, c'est-à-dire sans emprisonner des opposants sous prétexte qu'ils seraient des agents de l'étranger. C'est une manière très brutale de porter

atteinte à l'intégrité de cette élection», a-t-il déclaré.

Dans ce contexte, le responsable franco-arménien a également jugé inacceptable l'affirmation de Daniel Ioannissian, membre de l'organisation arménienne «Observateur indépendant», selon laquelle la Russie prévoirait d'acheminer 80 000 électeurs en Arménie afin qu'ils participent aux élections et soutiennent une force d'opposition.

Kalfayan qualifie cette af-

firmation de désinformation. Il affirme que le même jour, son équipe s'est rendue au Comité d'enquête, où elle a rencontré le chef du département chargé des crimes électoraux. Celui-ci aurait évoqué non pas 80 000 cas, mais seulement une vingtaine de cas.

Philippe Kalfayan indique par ailleurs avoir tenté de rencontrer Daniel Ioannissian, mais que ce dernier n'a pas répondu à leurs courriers.

«Cette ONG a publié une

information totalement fantaisiste. D'où tiennent-ils ces données? Cela paraît très douteux. Ces chiffres ressemblent davantage à de la propagande ou à de la désinformation qu'à une réalité», a-t-il déclaré.

Le Comité d'enquête a confirmé à Radio Azatutyun qu'une rencontre avec l'équipe de l'IODA avait bien eu lieu, mais a précisé qu'il n'avait jamais été question de l'arrivée de 20 électeurs depuis la Russie.

(RFE/RL)

Hovsep Dadaghlian
Avocat - Lawyer
hovsepd.avocat@outlook.com
T: 514-839-3861
F: 438-818-7623
4498 Desserte Sud Autoroute 440 Ouest
Laval, Québec, H7T 2P7

STHADAD BOULANGERIE PÂTISSERIE
Ouvert chaque jour
1455 Blvd. Saint-Martin
Laval, Québec, H7S 1N1
+1 (450) 667-0055

ASSEMBLÉE NATIONALE DU QUÉBEC
SONA LAKHOYAN OLIVIER
DÉPUTÉE DE / MNA FOR CHOMEDEY
Sona.LakhoyanOlivier.CHOM@assnat.qc.ca
450-686-0166

KRIKOR MAROUNIAN RLU
Independent Financial Security Broker
Life Insurance • Disability & Critical Illness Insurance
Group Insurance • RRSP/TFSA/RESP
Travel/Visitor Medical Insurance
11820 General Girard
Montreal, QC H4J 2H6
Res: (514) 332-7021
Fax: (514) 731-7499
Cell: (514) 927-2666
krikormar@gmail.com

Pâtisserie Samadi et fils
Tél.: 514.315.9572
1 5995, boul. Gouin Ouest, #102
Montréal, QC. H4J 2P8
Tél.: 514.507.9573
2 595, boul. de la Côte-Vertu
St-Laurent, QC. H4L 1X8
www.patisseriesamadi.ca / zakaria@patisseriesamadi.ca

VIZUALIS
optométriste
DR SHANT DONABEDIAN
Centre d'Achat Fairview - Fairview Mall
Pointe Claire
514 695 2555 · VIZUALIS.CA

Seta TOPOUZIAN
Conseillère municipale de Renaud
Stéphane BOYER
Maire de Laval
514 862-1402 | s.topouzian@laval.ca

Pâtisserie MAHROUSÉ
FONDÉE EN 1970
9705 Boulevard de l'Acadie, Montréal, QC H4N 2W2
Tél: 514.279.1629 • info@mahrouse.ca • www.mahrouse.ca

LEVON BENOHANIAN ET HAGOP KACHICHIAN
PHARMACIENS-PROPRIÉTAIRES
3915, boul. Samson, Laval, Québec, H7W 2G1
T 450 688-4111 F 450 681-5525
Lundi au vendredi : 8 h 30 à 20 h • Samedi et dimanche : 9 h à 17 h
Infirmière (jeudi) : 8 h 30 à 15 h • LIVRAISON GRATUITE
proximlaval@gmail.com affiliés à Proxim

ՈՒՐԻՇՆԵՐԸ ԻՆՉ Կ'ԸՍԵՆ

Ի՞նչ մնաց այդ հարստութեանը

Այս անգամ մեր ընթերցողներուն կ'ուզեմ որոշ չափով ծանօթացնել ժ.Ը. դարու ականաւոր իմաստասէր Ատամ Սմիթի (Adam Smith) կարեւոր երկը՝ «Ազգերու հարստութիւնը» (The wealth of nations) հատորը, որուն առաջին հրատարակութեան 250-ամեակը նշեց Մոնթրէլի Լը Տրվուար օրաթերթը «Ինչ որ կը մնայ այսօր Ազգերու հարստութիւնը-էն» յօդուածով: Յօդուածագիրը Ալեքս Ֆոնթանին է: Անկասկած պիտի նկատէք, որ տակաւին որքան այժմեական կը հնչեն սկովոտացի Սմիթին միտքերը այսօր, մա՛նաւանդ այսօր: Ստորեւ այդ յօդուածին թարգմանութիւնը՝ միայն փոքր յապաւումներով — Վ.Ա.:

«Ազգերու հարստութիւնը-ը քիչ մը Աւետարանին նմանող գիրք մըն է: Ամեն մարդ յղում կ'ընէ անոր, բայց ոչ ոք զայն կարգացած է», կ'առաջադէ ձէյմս Օթթսըն (James Otteson)՝ Գործերու բարոյագիտութեան դասախօս Ինտերնացի Նոթր-Տամ համալսարանը:

«Յաճախ կ'ըսուի, թէ Ատամ Սմիթին կը ծագի այն, ինչ որ այսօր իբր գիտաճիւղ համարուող տնտեսութիւնն է» կ'ընդգծէ ան, որ բազմաթիւ գիրքեր գրած է հուշակաւոր սկովոտացիին մասին: Այս վերջինը կ'ըսէր, թէ իր ըրածը «բազմաթիւ տնտեսութիւն» էր, ձեւով մը հաշտեցնելով իմաստասիրական բարոյականը եւ տնտեսական դատողութեան սկզբունքները:

Սմիթ շատ լաւ տեղեակ էր, թէ ընկերութիւնը, ուր ինք կ'ապրէր, մեծապէս անհաւասարապաշտ էր, կը յիշեցնէ Օթթսըն: Ան կ'որոնէր ձեւ մը, որ արտօնէր բոլորին, եւ ոչ միայն ունեւորներուն՝ բարեւակալութեան իրենց վիճակը: [...] Հեղինակը շեշտը պիտի դնէր յատկապէս անձնական սեփականութեան իրաւունքին եւ առեւտուրին վրայ: Ան համոզուած էր, թէ բոլորին բարօրութիւնը պիտի իրականանար դիւրացնելով փոխանակութիւնները եւ ապահովելով սեփականութեան իրաւունքը:

«Հարցը, որ ան կ'արծարծէր, հետեւեալն է. ինչպէ՞ս կրնանք արտօնել այդ [չունեւոր] անձերուն, որ դուրս գան իրենց թշուառութենէն», կ'եզրակացնէ Օթթսըն: Հարց մը, որ 250 տարի ետք տակաւին կը մնայ նոյնքան էական:

Թիեռի Փոչան (Thierry C. Pauchant), Մոնթրէլի համալսարանի Առեւտրական բարձրագոյն ուսման միջնակարգ դասախօս, կ'ընդգծէ, թէ Սմիթի մտա-

ծումը մեծապէս աղաւաղուած է ժամանակի ընթացքին: Ան կը մտաբերէ մասնաւորաբար, պահպանողական քաղաքագէտ Էտմընտ Պըրքը (Edmund Burke) եւ տնտեսագէտ Թոմաս Մալթուսը (Thomas Malthus), որոնք նպաստած են Սմիթի խօսքին հանելու ընկերային զարգացման եւ բարոյագիտութեան հասկացութիւնները:

Իր «Ատամ Սմիթ, դրամատիրութեան հակաթոյնը» (2023) գրքին մէջ Փոչան կը պաշտպանէր այն թեզը, ըստ որուն Սմիթ հաւատացող մը չէր դրամատիրութեան, եզրոյթ մը, որ գոյութիւն չունէր «Ազգերու հարստութիւնը»-ի ժամանակաշրջանին: «Այսօր շատ կարեւոր շփոթ մը կայ երկու հասկացութիւններուն միջեւ, անոր, որ դրամատիրութիւն կը կոչենք եւ անոր, որ շուկայի տնտեսութիւն կը կոչենք», կը յարէ պրն Փոչան: Դրամատիրութիւնը միջոց մըն է տնտեսութիւնը գործածելու ի նպաստ ամենէն ունեւորներուն եւ անոնց, որոնք ամենէն մեծ իշխանութիւնը ունին:

Ատամ Սմիթ աւելի կը պաշտպանէր շուկայի տնտեսութիւնը, անձնական սեփականութեան վրայ հիմնուած դրութիւն մը, ուր տնտեսական գործակալները փոխանակումները կ'իրականացնեն ապահովորեն անցած ձեւով մը: «Ան կը հաւատար, թէ սովորական մարդկային էականները կրնան իրենց վիճակը բարելաւելու ձեւը գտնել, եթէ իրենց տրուի այդ առիթը», կը բացատրէ Օթթսըն:

Այս ըսելէ ետք, ան կ'աւելցնէ, թէ Սմիթի կարծիքով կառավարութիւնը իրապէս ունի խաղալիք դեր մը, — թէկուզ սահմանափակ, — եւ թէ պետութիւնը պէտք է ստանձնէ սահմաններուն պաշտպանութիւնը, ներքին ապահովութիւնը, — ներառելով ոստիկանութիւնն ու դատական համակարգը, — եւ կարգ մը հանրային հաստատութիւններ:

Այս վերջին կէտով, Սմիթ յատկապէս դուռը բաց կը ձգէ հանրային միջոցներով հոգալու կրթութեան, հանրային առողջապահութեան եւ կարգ մը փոխադրական ենթակառուցներու ծախսերը: «Այս համակարգերը պէտք է կառավարել շուկայի տնտեսութենէն դուրս», կը յարէ պրն Փոչան: «Բայց ամբողջ մնացեալին համար» [...] շատ արդիւնաւէտ կ'ըլլայ շուկայի տնտեսութիւն մը, ուր իսկական մրցակցութիւն կայ»:

Արդարեւ, սկովոտացիին կ'այսպէս մենաշնորհները եւ ձեռնարկութիւնները, որոնք կը չարաշահէին իրենց տիրական գիրքը ճզմելու համար մրցակցութիւնը՝ ի վնաս փոքր առեւտուրին: Ամեն ինչ մեզ

կը մղէ հաւատալու, թէ ան պիտի ցնցուէր տեսնելով ափ մը ձեռնարկութիւններ, որոնք կը տիրապետէին իրենց շուկային, ինչպէս եղած էր, երբ կը նկատէր գաղթատիրական կեցուածքը Իսթ Ինտրա ընկերութեան՝ «Իր օրերու GAFAM-ը [Google-Apple-Facebook-Amazon-Microsoft]» ըստ պրն Փոչանի:

[Այս վերջինը] կը մտածէ, թէ պէտք է յիշել, որ Սմիթ իր ներդրումը ունեցած է «հնարելու տարբեր ձեւ մը վարելու տնտեսութիւնը, որ ընկերային յառաջդիմութեան կը ծառայէ»:

Պիտի օգտուէինք աւելի լաւ հասկնալով ինչ որ Ատամ Սմիթ մեզի կ'ըսէր, կ'ապահովեցնէ Թիեռի Փոչան. «Եթէ իրապէս հասկնայինք ի՞նչ կ'ըսէր ան, [...] պիտի կարենայինք ի վերջոյ ազատել լեզուն, ազատել տնտեսութիւնները եւ կասեցնել մտածումի մենաշնորհը, որ այսօր մեզի կը պարտադրուի»:

Ըստ պրն Փոչանի, յարացոյցի փոփոխութեան արշալոյսին ենք: «Դրամատիրութիւնը այնքան ծայրայեղական դարձած է, այնքան դէմ է բնական միջավայրին, դէմ է մարդկային իրաւունքներուն, դէմ է աշխարհի խաղաղութեան, որ մարդիկ պիտի սկսին հակազդելու՝ ըսելով «մենք այս չենք ուզեր»»:

«[Սմիթ] կը մտածէր, թէ տնտեսութիւնը փաստօրէն կը միտէր բարելաւելու մարդոց կեանքը, կ'եզրակացնէ ձէյմս Օթթսըն: Խնդիրը այնքան երկրի մը կամ անոր ղեկավարներուն նպաստել չէր, որքան տնտեսական բուրգին ստորոտը գտնուող անձերուն արտօնել, որ առկէ դուրս գան ու բարելաւեն իրենց կեանքը»:

ALEX FONTAINE

Ce qu'il reste aujourd'hui de *La richesse des nations*
Le Devoir, 2029-03-09
Թրգմ. ՎՐԷՇ-ԱՐՄԷՆ

CAMAM

3401, Olivar Asselin, Montréal, Qc H4J 1L5
397, boul. des Prairies, Laval, Qc H7N 2W6
45 Hallcrown Place, Willowdale, On M2J 4Y4

To donate online www.camam.org

Ghadir Meat & Restaurant

T. 416-750-7404
T. 416-750-7400
1848 Lawrence Avenue E.
Scarborough, ON M1R 2Y4
E-mail: info@ghadirmeatmarket.com

Vahram Pirjanian
President

METRAS
Shipping and Forwarding Inc.

2175 Sheppard Ave. East, Suite 215, Toronto
Ontario Canada M2J 1W8
Tel: 416-497-0377
Fax: 416-497-0783
cell: 416-574-6704
info@MetrasShipping.com
www.MetrasShipping.com

416.918.3615 CALL ME IT'S THAT SIMPLE
AnnieVarbed@gmail.com | www.AnnieVarbedian.com

#1 RESIDENTIAL TOP PERFORMING PRODUCER BUY SELL INVEST

Sutton Group Admiral Real Inc., Brokerage
Independently Owned And Operated
Office: 416.739.7200 | Fax: 416.739.9367
1206 Centre St. Thornhill, On. L4J 3m9

ARZ fine foods
The Essence of Mediterranean Gourmet Since 1989

Website: arzfinefoods.com
Email: info@arzfinefoods.com

Scarborough Location
1909 Lawrence Ave E,
Scarborough, ON M1R 2Y6
(416) 755-5084

Mississauga Location
720 Bristol Rd W,
Mississauga, ON L5R 4A5
(905) 502-9292

Haroot Sepan

T +1 (416) 900 8626
F +1 (416) 900 8659
C +1 (416) 939 1895

haroot@araratfoods.com
www.araratfoods.com

Ararat Trading (2002) Corp
5820 Kennedy Rd Mississauga,
ON L4Z 2C3 CANADA

hearing aid source

Andre Ayzazyan HIS B.A.S

andre@HearingAidSource.ca
416 754 4327 (HEAR)

Parkway Mall, 85 Ellesmere Rd., #65, Toronto, ON, M1R 4B9

Gabriel Chahinian Broker
647-580-5818

Gary (Giro) Chahinian President, Broker of Record
416-258-8892

I.D.A.
Part of the **Recall** family of pharmacies.

Cassandra Pharmacy Inc.

2040 Victoria Park Ave.
Toronto, Ontario
M1R 1V2

Pharmacists
Sarkis Balian
Vartan Balian
Maral Abdalian Balian

Tel. : **416.449.2040**
Fax: **416.449.2048**

ANI BAKERY
ԱՆԻ ՓՈԱՊԱՆ

Middle Eastern Pizza Lahmajoun

ARSEN DABBAGHIAN

25 Howden Road, Unit #2
Scarborough, Ontario M1R 3C8
Tel: 416.285.7164

Վանգուվրի մէջ արժանավայել կերպով նշուեցաւ ՀՅԴ-ի 135-ամեակը

Ուրբաթ, 6 մարտ 2026-ին, երեկոյան ժամը 7-ին, Վանգուվրի Հայ կեդրոնի «Լազարեան» սրահէն ներս տեղի ունեցաւ ՀՅԴ-ի 135-ամեակին նուիրուած հանդիսաւոր տօնակատարութիւն, կազմակերպութեամբ Վանգուվրի «Սիմոն Վրացեան» կոմիտէին, ներկայութեամբ Հայաստանէն յատկապէս այս առթիւ ժամանած ՀՅԴ Բիւրոյի ներկայացուցիչ Արմէն Ռուստամեանի եւ Գանատայի մօտ Բիւրոյի ներկայացուցիչ Բաֆֆի Տօնապետեանի, Վանգուվրի Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ Հայ Առաքելական եկեղեցւոյ հոգեւոր տեսուչ Հոգւ. Տէր Վարդան Մ. Վրդ. Թաշճեանի, Պրիթիշ Գոյրոմպիոյ Ս. Վարդան Հայ Առաքելական եկեղեցւոյ հոգեւոր հովիւ Արթ. Տէր Գեղարդ Քհն. Կարապետեանի, Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ եկեղեցւոյ հոգաբարձութեան, Հայ կեդրոնի ուղեկից միութիւններու եւ պատկան մարմինի ներկայացուցիչներու եւ հոծ բազմութեան:

Հանդիսութիւնը սկիզբ առաւ Գանատայի, Հայաստանի եւ Արցախի օրհներգներով, խմբերգութեամբ «Արշաւիր Շիրակեան» պատանեկան միութեան ընկերներուն, որմէ ետք ներկաները յոտնկայս յարգեցին յիշատակը նահատակներուն: Հայերէն եւ անգլերէն բացման խօսք արտասանեցին Կարօ Եղիայեան եւ Աննա Պաղչէճեան, որոնք շեշտեցին. «Դաշնակցութիւնը ծնաւ այն պահուն, երբ հայ ժողովուրդը կը դառնէր չզոյլութեան շեմին: Շունչ առաւ, որ շունչ եւ կեանք տայ արհամարհուած եւ անտեսուած ժողովուրդի մը, մղելով զայն արժանապատիւ եւ արժանավայել պայքարի դաշտ»: Ասմունքով հանդէս եկան Լար Սիսեոեան եւ Շանթ Մինասեան՝ արտասանելով Համազասպ Ասլանեանի «Երկիր իմ Արցախ» քերթուածը:

Գեղարուեստական յայտագիրին մենբերգով հանդէս եկաւ Գէորդ Գատէճեան, «Դու էլ դառած կուռածաղիկ» Լարաբաղի նուիրուած երգով, դաշնամուրի ընկերակցութեամբ՝ Լուի Քուլլահեանի եւ մենապարի ընկերակցութեամբ՝ Սարին Պոյաճեան-Շապոյեանի:

ԳԵՄ-ի «Արշաւիր Շիրակեան» երիտասարդականի ընկերները ներկայացուցին ՀՅԴ զինանշանի մեկնաբանութիւնը:

Օրուան հանդիսավար Նուպար Փամփալեան ներկայացուց օրուան պատգամաբեր, ՀՅԴ Բիւրոյի ներկայացուցիչ Արմէն Ռուստամեանի հակիրճ կենսագրականը, որմէ ետք բանախօսք ելոյթ ունեցաւ:

Ռուստամեան իր ելոյթին մէջ ըսաւ. «Մենք միշտ ՀՅԴ-ի օրը նշելը առիթ ենք դարձնում մեր ժողովրդի առջեւ հաշուետուութիւն ներկայացնելու, անցած ճանապարհը վերլուծելու եւ ապագայ անելիքները մասին խօսելու համար: Այս տօնակատարութիւնը առանձնապատուկ է, ես կ'ասէի նաեւ՝ պատմական, որովհետեւ համընկնում է մեր ժողովրդի համար բախտորոշ ժամանակահատուածի հետ, եւ ամէն տեղ այս տրամաբանութեամբ ենք 135-ամեակը նշել: Սա մեր համար նորից մեր ուխտի թարմացումն է, մեր երգման թարմացումը, առաջին հերթին՝ դաշնակցականի կերպարի վերահաստատումը», ապա աւելցուց. «Մենք միշտ մեր ժողովրդի հետ ենք եղել, մեր ժողովրդի կողքին ենք եղել, երբոր անհրաժեշտ է եղել նրա իրաւունքները պաշտպանել եւ նրա ինքնութիւնը պաշտպանել: Այսօր վտանգուած է հենց մեր ինքնութիւնը, եւ իրաւունքները ընդհանրապէս պաշտպանող չկայ»:

Ռուստամեան անդրադարձաւ վերջին ութ տարիներուն ընթացքին Հայաստանի իշխանութիւններուն կործանարար քաղաքականութեան եւ կող ուղեց ողջ հայութեան՝ Հայաստանի թէ սփիւռքի մէջ, միաւորուելու եւ տէր կանգնելու մեր ժողովուրդին իրաւունքներուն՝ ըսելով. «Ես վստահ եմ, որ մեր ուժերի միաւորումը, ինչպէս եղաւ հայ յեղափոխականների միաւորումը 135 տարի առաջ, նոյն ձեւով մեր ժողովրդին դաժան փորձութիւնները յաղթահարելով կը բերի լուսաւոր ապագայ: Նոյն բանն է տեղի ունեցել Աւարայրում 451 թուականին, երբոր մահ իմացեալ անմահութիւն է, եւ մահ ոչ իմացեալ՝ մահ կարգախօսով վասն հաւատի եւ վասն հայրենեաց մեր նախնիները միաւորուեցին, ելան պայքարի եւ պահպանեցին մեր ինքնութիւնը: Նոյն խնդիրն այսօր էլ է առաջացել: Մենք պարտաւոր ենք վասն հայրենեաց եւ վասն հաւատի միաւորուել եւ այս վիճակից մեր ժողովրդին դուրս բերել»:

Վանգուվրի ՀՅԴ «Սիմոն Վրացեան» կոմիտէի անունով խօսք առաւ կոմիտէի ներկայացուցիչ Սօսի Թերզեան, որ իր խօսքին մէջ ըսաւ. «Հայ Յե-

ղափոխական Դաշնակցութիւնը քաղաքական կազմակերպութիւն ըլլալու կողքին, եղած է նաեւ ազգային գաղափարախօսութիւն, որ սերունդներ դաստիարակած է ու կը շարունակէ դաստիարակել նուիրումի՝ անձնութեան ոգիով: ՀՅԴ-ն ծնած է այն ժամանակ, երբ հայ ժողովուրդը կը պայքարէր իր գոյութեան, իր արժանապատուութեան եւ իր ազատութեան համար, ու անհայտ, մեր ազգի այս դժուարին ու մթազնած օրերուն, Հայ Յեղափոխական Դաշնակցութիւնն է, որ տէր կը կանգնի մեր ազգային ինքնութեանն ու արժանապատուութեանը»:

Վանգուվրի Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ Հայ Առաքելական եկեղեցւոյ հոգեւոր տեսուչ Հոգւ. Տէր Վարդան Մ. Վրդ. Թաշճեան իր պատգամին մէջ ըսաւ. «Հայ Յեղափոխական Դաշնակցութիւնը բնական ծնունդն էր հայ ժողովուրդի անբնական կեանքի պայմաններուն: Դաշնակցութեան ծննդեան եւ կեանքի նպատակն էր ծառայութիւնը: Ծառայութիւնը աստուածային պարգեւ է մարդուն, ինչպէս ազատութիւնը: Սակայն կարեւորը այն է, թէ մարդ ինչպէս կ'ապրի այդ ազատութիւնը եւ կը պայքարի պահելու իր ազատութիւնը. նաեւ կարեւոր է, թէ մարդ ինչպէ՛ս կը դրսեւորէ եւ կ'արժեւորէ ծառայութիւնը իր անհատական, ընտանեկան, հաւաքական, ընկերային եւ ազգային-եկեղեցական կեանքին ներս: ՀՅ Դաշնակցութեան 135-ամեակը առիթ մըն է մտածելու այս կուսակցութեան 135 տարուան գործունէութեան, գաղափարախօսութեան եւ պայքարին մասին: Այս առիթով կը շնորհաւորեմ ՀՅ Դաշնակցութեան ընտանիքը ընդհանրապէս եւ Գանատայի ՀՅԴ ընտանիքը յատկապէս եւ կը մաղթեմ, որ շարունակէ ժողովուրդի ծառայութեան իր յանձնառութեան նուիրական առաքելութիւնը՝ ի խնդր մեր ժողովուրդի արգար իրաւունքներու վերատիրացման»:

Տօնակատարութեան աւարտին բեմ հրաւիրուեցաւ Թորոնթոյէն ժամանած ազգային եւ յեղափոխական երգերու մեկնաբան Սերբո Յակոբեան, երգեհոնի ընկերակցութեամբ՝ ձորձ Թեփիրճեանի, որ ազգային եւ յեղափոխական երգերով խանդավառեց երեկոն: Եղան սրտաբուխ նուիրատուութիւններ:

Տօնակատարութիւնը փակուեցաւ «Արիւնոտ Դրօշ» խմբերգով:

ՄԵՂՐԻԿ ՓԱՄՓԱԼԵԱՆ

Գանատայի մէջ 17 նորագիրներ միացան ՀՅԴ-ի շարքերուն

Նախաձեռնութեամբ ՀՅԴ Գանատայի կեդրոնական կոմիտէին, անցնող շաբթուան ընթացքին Գանատայի զանազան շրջաններէն 17 նորագիրներ միացան ՀՅ Դաշնակցութեան շարքերուն, կնքահայրութեամբ ՀՅԴ Բիւրոյի ներկայացուցիչ Արմէն Ռուստամեանի:

Ողջունելով նորագիրներու պատասխանատու որոշումը՝ Ռուստամեան իր խօսքին մէջ ներկայացուց նուիրեալ դաշնակցականի յատկանիշները, իրաւունքները, պարտականութիւններն ու պատասխանատուութիւնները: Ան շեշտեց, որ կուսակցութեան անդամակցութիւնը նոր փուլ մը կը բանայ անդամներու կեանքին մէջ, ուր առաջնահերթութիւն կը դառնայ խոնարհ ծառայութիւնը ազգին եւ ժողովուրդին:

Ան նաեւ ընդգծեց, որ դաշնակցականը կը կոչուի նուիրուելու ազգային ծառայութեան՝ առանց փոխադարձ ակնկալիքի, պատրաստ ըլլալով ոչ մէկ ճիգ խնայելու հայ ժողովուրդի բարօրութեան եւ Ազատ, Անկախ ու Միացեալ Հայաստանի գերագոյն նպատակի իրականացման համար:

Ունկկորեցէ՛ք Գանատայի տարածքին սփռուող հայկական ռատիօժամերը՝

ՎԱՆԳՈՒՎՐ- «Armenian Variety Show» Coop Radio 100.5 FM
Երեքշաբթի երեկոները ժամը 6:00-7:00

ԼԱՄԸ- «Հայ Կեդրոնի Ձայն» 105.1 FM
ACC Laval Radio Program
Շաբաթ եւ Կիրակի առաւօտեան ժամը 7:30-9:00

ՄՈՆՏՐԵԱԼ- «Վանայ Ձայն» 1450 AM
Երկուշաբթի երեկոները ժամը 8:00-10:00

ՀԱՄԻԼՏՆ- «Հայ Կեդրոնի» ռատիօժամ CFMU 93.3 FM
Կիրակի առաւօտեան 10:00-11:00
cfmu.mcmaster.ca

Ձեր բոլոր ճամբորդական Կարիքներուն համար հեռաձայնել՝
(514) 284-7676

ՅԱՏՈՒԿ ԳԻՆԵՐ ԴԵՊԻ ՀԱՅԱՍՏԱՆ...

ԼՍԻՊԳՈՅՆ ՍՊՍՍԱՐԿՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՅԱՐՄԱՐԱԳՈՅՆ ԳԻՆԵՐ

*Նոր Յացէ՛ք՝ PERMIS DE QUÉBEC

Voyages Haig Travel | Tel: + 1 514-284-7676 | Email info@haigtravel.ca
4150 Rue Sherbrooke Ouest suite 404A, Westmount, QC H3Z 1C2

horizon

H O R I Z O N
Hebdomadaire arménien
Armenian Weekly
Publié par / Published by
Les Publications Arméniennes
(1991)
3401, Olivar-Asselin
Montréal, Québec
Canada H4J 1L5

Abonnement annuel /
Yearly subscription
Canada
2e classe - 2nd class: \$80
plus applicable taxes
1re classe - 1st class: \$95
États-Unis / USA
1re classe - 1st class: \$95 US
Ailleurs / Elsewhere
1re classe - 1st class: \$125 US

Administration / Publicité
Sylva Eshramdjian-Bachekjian
(General Manager)
Tél.: (514) 332-3757
E-Mail: sylvav@horizonweekly.ca

Courrier de deuxième classe
/No. 40065294 / Second class mail
Dépôt légal: bibliothèques nationales
du Québec et du Canada - ISSN 0708580X

Վարչի Խմբագիր՝
Սեւակ Պէլեան
Վարչական դասասխանաւոր՝
Սիլվա Էշրամճեան
Աւագ խմբագիր՝
Վրէժ-Արմէն Արթիմեան
Անգլերէն/Յրագետէն՝ Վիգէն Արաւ-
համեան, Թիմա Սիլվահեան
Մրբագրիչ՝
Սոնա Թիթիզեան
Ծանուցումներու ձեւաւորում՝
Լորի Խաչեղեան

Թորոնթոյի
Ներկայացուցիչներ՝
Գրիգոր Հորոնեան, (416) 494-1921
Ժազ Վարդեան, (416) 722-9225

Լուսանկարիչներ՝ Արմէն Ալեմեան, Մայք Թաւան, Իշխան Ղազարեան, Վազգէն Տէլիքման

Financé par le
gouvernement
du Canada

Funded by the
Government
of Canada

ADONIS

NOS MAGASINS

2001 Sauvé O,
Montréal, QC H4N 3L6
(514) 382-8606

4601 boul.Des Sources,
Montréal, QC H8Y 3C5
(514) 685-5050

8880 boul. Leduc,
Brossard, QC J4Y 0G4
(450) 656-9595

2425 boul.Curé Labelle,
Laval, QC H7V 1R3
(450) 978-2333

225 Rue Peel,
Montréal, QC H3C 2G6
(514) 905-6499

2173 St-Cathrine O,
Montréal, QC H3H 1M9
(514) 933-4747

3100 boul. Thimens,
Montréal, QC H4R 0C9
(450) 904-6789

2655 Ave. Des Aristocrates,
Laval, QC H7E 0H3
(450) 665-8801

7250 boul.Des Roseaies,
Anjou, QC H1M 2T5
(514) 493-6667

1240 Ave Eglinton O,
Mississauga, ON L5V 1N3
(905) 363-0707

1055 St-Laurent boul,
Ottawa, ON K1K 3B1
(613) 778-8883

920 boul.Maloney O,
Gatineau, QC J8T 3R6
(819) 317-1737

Suivez-nous !

www.groupeadonis.ca

20 Ashtonbee. Road,
Scarborough, ON M1L 4R5
(416) 642-1515

2561 Stanfield Rd,
Mississauga, ON L4Y 1R6
(365) 207-0200

1700 Rue Bouvier
Québec, QC G2K 1N8
(581) 890-9994

BMW
West Island

GROUPE
GABRIEL

MAZDA
GABRIEL
ANJOU

Vahan Vartanian

Directeur général des ventes
vahan@bmwwestisland.ca

Ohanes Bulbulian

Directeur des véhicules d'occasion
ohan@bmwwestisland.ca

2000, route Transcanadienne Sud, Dorval, QC H9P 2N4.
bmwwestisland.ca 514 914-7777

Kevork Asadourian

Directeur général
kasadourian@gabriel.ca

7050, boul. Henri-Bourassa Est, Anjou, QC H1E 7K7
mazdagabrielanjou.ca 514 328-7777

GENESIS
WEST ISLAND

Chahe Sislian

Directeur des véhicules certifiés
schahe@gabriel.ca

4850, boul. Saint-Jean, Pierrefonds, QC H9H 4B2
genesiswestisland.ca 514 236-7777

HYUNDAI
GABRIEL
OUEST

Leon Gurlekian

Directeur adjoint des ventes
lgurlekian@gabriel.ca

4850, boul. Saint-Jean, Pierrefonds, QC H9H 4B2
hyundaigabrielouest.com 514 624-7777

TOYOTA GABRIEL
CENTRE-VILLE

Kevork Jamgosian

Directeur général
kjamgosian@gabriel.ca

1945, rue Sainte-Catherine Ouest, Montréal, QC H3H 0C6
toyotagabrielcentreville.ca 514 937-7777

NISSAN
GABRIEL
ANJOU

Mano Khadjadourian

Directeur général
mkhadjadourian@gabriel.ca

Rafi Pilibossian

Conseiller aux ventes - Véhicules d'occasion
rafip@gabriel.ca

7010, boul. Henri-Bourassa Est, Anjou, QC H1E 7K7
nissangabrielanjou.ca 514 324-7777